

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA  
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Analýza daňové optimalizace osoby samostatně výdělečně činné se zaměřením na daň  
z příjmů fyzických osob

Analysis of Self-employed Person Tax Optimization with Focus on Personal Income  
Tax

Student: Judita Bušová  
Vedoucí bakalářské práce: prof. Ing. Jan Šíroký, CSc.

Ostrava 2019

# Zadání bakalářské práce

Student: **Judita Bušová**

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně

Téma: **Analýza daňové optimalizace osoby samostatně výdělečně činné  
se zaměřením na daň z příjmů fyzických osob  
Analysis of Self-employed Person Tax Optimization with Focus  
on Personal Income Tax**

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Charakteristika daňové soustavy v České republice
3. Možnosti daňové optimalizace se zaměřením na příjmy ze samostatné činnosti
4. Zhodnocení postupů daňové optimalizace fyzické osoby na modelovém příkladu
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

PELECH, Petr a Vladimír PELC. *Daně z příjmů s komentářem 2018*. 17. vyd. Olomouc: ANAG, 2018. 832 s. ISBN 978-80-7554-144-4.

ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. 128 s. ISBN 978-80-7478-785-0.

VYCHOPEŇ, Jiří. *Daň z příjmů 2018*. 14. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 545 s. ISBN 978-80-7598-019-9.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. Ing. Jan Široký, CSc.**

Datum zadání: 23.11.2018

Datum odevzdání: 10.05.2019



---

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.  
vedoucí katedry



---

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal  
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně s výjimkou Tab. 2.1, Tab. 2.2, které jsou náležitě označeny. Příloha č. 1 byla převzata z internetové databáze tiskopisů finanční správy, příloha č. 2 byla převzata z internetové stránky zdravotní pojišťovny viz elektronické zdroje.

V Ostravě dne 7. května 2019

.....*Judita Bušová*.....

Judita Bušová

# OBSAH

<b>1</b>	<b>ÚVOD</b>	6
<b>2</b>	<b>CHARAKTERISTIKA DAŇOVÉ SOUSTAVY V ČESKÉ REPUBLICE</b>	7
2.1	Definice daně	7
2.2	Klasifikace daní v České republice	7
2.3	Poplatník a plátcе daně	8
2.4	Daň z příjmů	9
2.5	Daň z příjmů fyzických osob	9
2.5.1	Poplatník daně z příjmů	10
2.5.2	Předmět daně z příjmů fyzických osob	10
2.5.3	Osvobození od daně	11
2.6	Podnikající osoba	11
2.6.1	Registrace k dani z příjmů	12
2.6.2	Daňové přiznání	12
2.6.3	Základ daně z příjmů	12
2.6.4	Nezdanitelné části základu daně	14
2.6.5	Položky odčitatelné od základu daně	15
2.6.6	Sazba daně	16
2.6.7	Slevy na dani a daňové zvýhodnění	17
2.6.8	Zálohy	18
2.7	Sociální a zdravotní pojištění OSVČ	18
2.7.1	Sociální pojištění	19
2.7.2	Zdravotní pojištění	20
2.8	Dílčí shrnutí	20
<b>3</b>	<b>MOŽNOSTI DAŇOVÉ OPTIMALIZACE SE ZAMĚŘENÍM NA PŘÍJMY ZE SAMOSTATNÉ ČINNOSTI</b>	21
3.1	Způsob vedení evidence	21
3.1.1	Účetnictví	21
3.1.2	Daňová evidence	24
3.1.3	Srovnání účetnictví a daňové evidence	25
3.2	Paušální výdaje stanovené procentem z příjmů	26
3.2.1	Výhody paušálních výdajů	27
3.2.2	Nevýhody paušálních výdajů	28
3.2.3	Změna uplatňování ze skutečných výdajů na výdaje procentem z příjmů	28
3.3	Daň stanovená paušální částkou	28

3.4	Spolupracující osoby .....	29
3.4.1	Výhody rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osoby .....	30
3.4.2	Nevýhody rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osoby .....	30
3.5	Daňové odpisy .....	31
3.5.1	Odpisy hmotného majetku .....	31
3.5.2	Odpisy nehmotného majetku .....	33
3.6	Výdaje na automobil .....	34
3.6.1	Automobil zařazený do obchodního majetku .....	34
3.6.2	Automobil nezařazený do obchodního majetku .....	35
3.7	Dílčí shrnutí .....	35
<b>4</b>	<b>ZHODNOCENÍ POSTUPŮ DAŇOVÉ OPTIMALIZACE FYZICKÉ OSOBY NA MODELOVÉM PŘÍKLADU .....</b>	<b>37</b>
4.1	Přestavení podnikatele pana Nováka .....	37
4.1.1	Odpisy .....	38
4.1.2	Stanovení výdajů na automobil .....	39
4.1.3	Dílčí základ daně § 7 ZDP .....	39
4.1.4	Dílčí základ daně § 8 ZDP .....	42
4.1.5	Dílčí základ daně § 9 ZDP .....	42
4.1.6	Nezdanitelné části základu daně .....	43
4.1.7	Odčitatelné položky .....	43
4.1.8	Slevy a daňová zvýhodnění .....	44
4.2	Komparace možností výpočtu DZPFO .....	45
4.2.1	Skutečné výdaje – rovnoměrné odpisy měřiče .....	45
4.2.2	Skutečné výdaje – zrychlené odpisy měřiče .....	46
4.2.3	Výdaje určené procentem z příjmů .....	47
4.2.4	Spolupracující osoba – rovnoměrné odpisy měřiče .....	48
4.2.5	Spolupracující osoba – zrychlené odpisy měřiče .....	49
4.2.6	Spolupracující osoba – za použití paušálních výdajů .....	50
4.3	Optimální řešení z hlediska DZPFO .....	50
4.3.1	Rozbor optimalizačních položek .....	51
4.4	Optimální řešení z hlediska odvodů na sociální a zdravotní pojištění .....	53
4.4.1	Varianta 3 výdaje procentem z příjmů .....	53
4.4.2	Varianta 6 spolupracující osoba výdaje procentem z příjmů .....	53
4.5	Dílčí shrnutí .....	55
<b>5</b>	<b>ZÁVĚR .....</b>	<b>57</b>
	<b>Seznam použité literatury .....</b>	<b>59</b>

<b>Seznam zkratek .....</b>	<b>61</b>
-----------------------------	-----------

**Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce**

**Seznam příloh**

**Přílohy**

# 1 ÚVOD

Každý poplatník chce mít co nejnížší daňovou povinnost, proto by měl znát způsoby vedoucí k jejímu snížení. Tato práce je zaměřena na osoby samostatně výdělečně činné, které mohou aplikovat více způsobů vyčíslení základu daně z příjmů, a tím ovlivňovat výslednou daň z příjmů, kterou odvedou státu.

Cílem této práce je objasnění pojmů týkajících se daňové soustavy, konkrétně daně z příjmů fyzické osoby, vypracování analýzy daňové optimalizace daně z příjmů fyzické osoby na modelovém příkladu z pohledu poplatníka.

K dosažení tohoto cíle budeme využívat vědecké metody práce, a to metodu deskripce (zejména ve 2. a 3. kapitole) a metodu analýzy, komparace a syntézy (zejména ve 4. kapitole).

Práce je rozčleněna do pěti kapitol, kde první kapitola bude úvod a pátá závěr. Druhá kapitola bude obsahovat charakteristiku daňové soustavy v České republice s bližším zaměřením na daň z příjmů fyzické osoby. Představíme si daně přímé a nepřímé, seznámíme se s pojmy plátce daně a poplatník daně. V této kapitole si vysvětlíme, co je daň z příjmů, jaké příjmy jsou předmětem daně z příjmů, naopak nejsou předmětem daně z příjmů, nebo jsou od ní osvobozeny. Uvedeme si také slevy na dani a daňová zvýhodnění, které budeme později aplikovat v praktické části práce. V této části si také popíšeme odvody na sociální a zdravotní pojištění, které rovněž zatěžují podnikatele.

Ve třetí kapitole si popíšeme metody, kterými můžeme optimalizovat daň z příjmů. Ukážeme si jaké jsou možnosti vedení evidence pro podnikatele a jejich výhody a nevýhody. Vysvětlíme si, za jakých podmínek můžeme použít pro vyčíslení základu daně, paušální výdaje určené procentem z příjmů. Uvedeme si výhody a nevýhody při rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osoby. A zaměříme se také na daňové odpisy dlouhodobého majetku.

Tyto způsoby budeme ve čtvrté kapitole aplikovat na modelovém příkladu a následně provádět komparaci jednotlivých způsobů optimalizace, abychom zjistili, který způsob optimalizace bude pro fyzickou osobu v daném případě nejvhodnější a povede k nejnížší daňové povinnosti.

Cílem práce není analyzovat problematiku daně z příjmů v porovnání s jinými státy, ani z pohledu našeho státu, ale z pohledu fyzické osoby, která je plátcem daně z příjmů.

Práce vychází z legislativy účinné k 31.12.2018 a byla dána k vazbě dne 6.5.2019.



## **2 CHARAKTERISTIKA DAŇOVÉ SOUSTAVY V ČESKÉ REPUBLICE**

V této kapitole se seznámíme s některými daňovými pojmy a členěním daní v České republice. Podrobně se zaměříme na daň z příjmů fyzických osob, ukážeme si postup výpočtu daně z příjmů a položky, kterými můžeme snížit základ daně nebo samotnou výslednou daň.

Daňová soustava České republiky tvoří ucelenou soustavu daní, které jsou odváděny daňovými poplatníky do veřejných rozpočtů. Mezi další zdroje veřejných rozpočtů patří také poplatky, půjčky a dary. Daně tvoří hlavní část státního rozpočtu a zajišťují tak příjmy potřebné k hospodaření České republiky na poli výdajů. K výdajům státního rozpočtu řadíme například sociální dávky a důchody, školství, zdravotnictví a obranu státu.

### **2.1 Definice daně**

Existuje mnoho definic daně, avšak žádná obecně platná definice daně neexistuje. Vymezení daně najdeme pouze v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. Daň můžeme definovat jako platbu do veřejného rozpočtu, která je povinná a ukládá ji zákon. Daň odčerpává část nominálního důchodu ekonomického subjektu, a to bez jakékoliv protihodnoty za tuto platbu (Šíroký, 2015).

Daň je platba, která je nedobrovolná, neekvivalentní a nenávratná. Nedobrovolná, protože povinnost uhradit daň nám ukládá zákon a neodvedení daně je trestné. Neekvivalentní z důvodu, že za platbu nám právně nenáleží žádná protihodnota, nemůžeme po státu požadovat vrácení již zaplacené daně, proto je nenávratná.

### **2.2 Klasifikace daní v České republice**

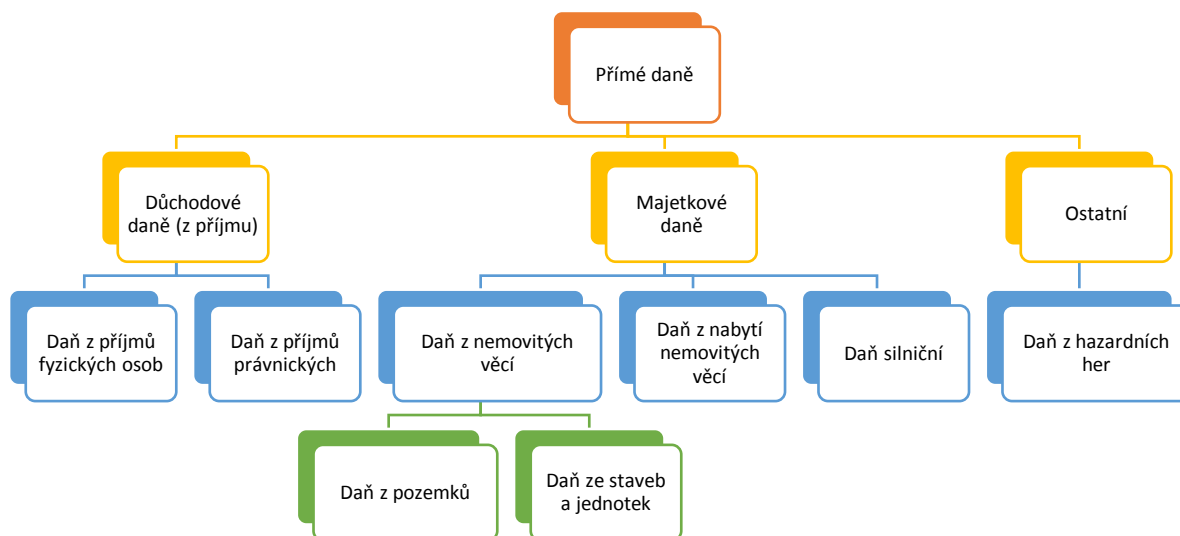
Daňovou soustavu České republiky tvoří všechny daně, které v našem státě existují. Základní členění daní:

- přímé daně,
- nepřímé daně.

Hlavní rozdíl přímých a nepřímých daní je v osobě plátce a poplatníka. U přímých daní je plátce a poplatník jedna osoba, kdežto u nepřímých daní jsou plátce a poplatník dvě různé osoby.

Přímé daně jsou zaměřeny přímo na důchod, či majetek poplatníka, proto se dále člení na důchodové daně a majetkové daně. Podrobné členění můžeme vidět na schématu 2.1.

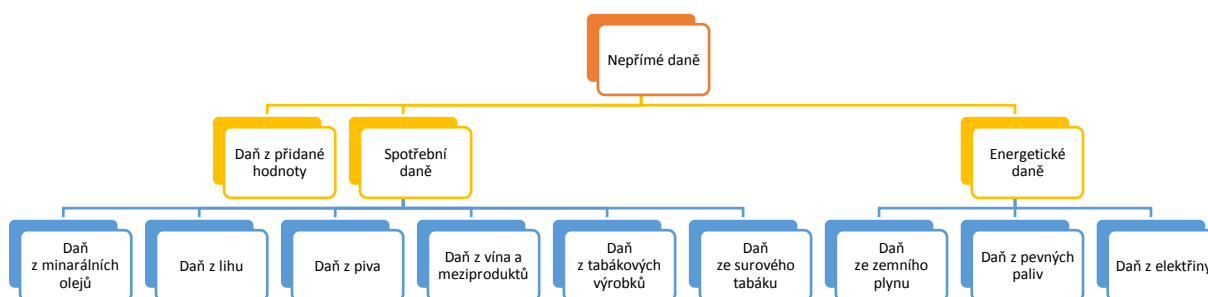
## Schéma 2.1 Přímé daně



*Zdroj:* vlastní zpracování

Nepřímé daně zatěžují spotřebitele, který je platí v ceně nakupovaného zboží nebo služeb. Nepřímé daně se dále člení na daň z přidané hodnoty (dále jen DPH), spotřební daně a energetické daně. Pro ukázkou si uvedeme příklad, jak spotřebitel nepřímo platí daně při nákupu benzínu. V ceně 1 litru benzínu je totiž započteno jak DPH, tak i spotřební daň. Další členění můžeme vidět ve schématu 2.2.

## Schéma 2.2 Nepřímé daně



*Zdroj:* vlastní zpracování

## 2.3 Poplatník a plátce daně

Osoba, která je povinná odvádět nebo platit daň, je označována jako daňový subjekt. Mezi daňové subjekty řadíme poplatníky a plátce daně (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018).

Abychom správně pochopili zákony týkající se daní, je potřeba si vysvětlit, koho zákon označuje za poplatníka a koho za plátce daně.

Poplatníkem je osoba, která odvádí daně státu ze svých příjmů, činností a majetku nebo je poplatníkem těchto daní, ale odvede je za poplatníka plátce daně. Typickým poplatníkem je osoba samostatně výdělečně činná (dále jen OSVČ), která odvádí daň z příjmů fyzických osob (dále jen DZPFO). Poplatníkem je například také fyzická osoba, která platí daň z nemovitostí.

Plátcem je osoba, která je povinna daň vypočítat a odvést státu za poplatníka. Jedná se o případy, kdy za zaměstnance odvádí zálohu na daň z příjmů nebo srážkovou daň plátce daně, tedy zaměstnavatel. Dále se jedná o případ DPH, kdy poplatníkem je konečný spotřebitel, ale plátcem DPH je ten, u koho spotřebitelé zboží nebo služby nakoupili.

## **2.4 Daň z příjmů**

Daň z příjmů, také důchodová daň, je uvalena na důchod, tím snižuje výši nominálního důchodu. Daň z příjmů patří mezi nejvyšší příjmy státního rozpočtu hned po DPH. Právní úpravu daně z příjmů obsahuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZDP). Jak tvrdí Marková (2019, s. 7) „*Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje*

- a) *daň z příjmu fyzických osob,*
- b) *daň z příjmů právnických osob.*“

Tento zákon byl od nabytí účinnosti, tj. 1. ledna 1993, více než stokrát novelizován, z toho důvodu je označován za složitý a nepřehledný (Klimešová, 2018).

Vzhledem k tomu, že je cílem této práce optimalizace DZPFO, nebudeme se dále zabývat daní z příjmů právnických osob.

## **2.5 Daň z příjmů fyzických osob**

DZPFO je přímou daní zaměřenou na příjmy poplatníka, kterou je jedinec povinen přiznat a odvést státu. Je to daň, které je nepříjemná hlavně zaměstnancům, kteří vidí její výši při obdržení výplatní pásky. V následující tabulce můžeme vidět vývoj parametrů daně z příjmů od roku 1993 do roku 2018. Klouzavě progresivní zdanění můžeme chápat tak, že lidé s vyššími příjmy budou platit vyšší daně, protože budou mít vyšší sazbu daně. V současnosti existuje také progresivní zdanění, jelikož lidé s vysokými příjmy platí vyšší daně a jsou zatíženi solidárním zvýšením daně, které činí 7 % z příjmů přesahujícího 48násobek průměrné mzdy.

V tabulce 2.1 vidíme, že sleva na poplatníka zůstává od roku 2008 stejná, zatímco daňová zvýhodnění na děti se zvyšují.

**Tab. 2.1 Vývoj základních parametrů daně z příjmu FO v České republice**

rok	sazba daně	zvýhodnění na poplatníka	zvýhodnění na dítě
<b>1993</b>	klouzavě progresivní s 6 daňovými pásmy: od 15 % (ZD do 60 000 Kč) do 47 % (ZD od 1 080 000 Kč)	nezdanitelnou částí základu daně ve výši 20 400 Kč	nezdanitelnou částí základu daně ve výši 9 400 Kč
<b>2000</b>	klouzavě progresivní se 4 daňovými pásmy: od 15 % (ZD do 102 000 Kč) do 32 % (pro část ZD přesahující 312 000,- Kč)	nezdanitelnou částí základu daně ve výši 38 040 Kč	nezdanitelnou částí základu daně ve výši 21 600 Kč
<b>2006</b>	klouzavě progresivní se 4 daňovými pásmy: od 12 % (ZD do 121 200,-Kč) do 32 % (pro část ZD přesahující 312 000 Kč)	slevou na dani ve výši 7 200 Kč	slevou na dani ve výši 6 000 Kč
<b>2008</b>	rovná ve výši 15 %	slevou na dani ve výši 24 840 Kč	slevou na dani ve výši 10 680 Kč
<b>2015</b>	rovná ve výši 15 % solidární zvýšení daně 7 % z příjmů nad 1 277 328 Kč (48násobek průměrné mzdy)	slevou na dani ve výši 24 840 Kč	slevou na dani ve výši 1. dítě 13 404 Kč 2. dítě 15 804 Kč 3. a další dítě 17 004 Kč
<b>2018</b>	rovná ve výši 15 % solidární zvýšení daně 7 % z příjmů nad 1 438 992 Kč (48násobek průměrné mzdy)	slevou na dani ve výši 24 840 Kč	slevou na dani ve výši 1. dítě 15 204 Kč 2. dítě 19 404 Kč 3. a další dítě 24 204 Kč

*Zdroj: vlastní zpracování podle Šíroký a kol., 2015, s. 58*

### 2.5.1 Poplatník daně z příjmů

Poplatníci DZPFO jsou daňovými rezidenty nebo daňovými nerezidenty. Pokud mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují, to znamená, že v České republice pobývají alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce, jsou daňovými rezidenty a mají daňovou povinnost, jak na příjmy ze zdrojů v České republice, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Poplatníci jsou daňovými nerezidenty, pokud nesplňují ani jednu z předchozích podmínek a daňovou povinnost mají pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů v České republice (Marková, 2019).

### 2.5.2 Předmět daně z příjmů fyzických osob

Předmětem daně z příjmů jsou:

- příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP),
- příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8 ZDP),

- příjmy z nájmu (§ 9 ZDP),
- ostatní příjmy (§ 10 ZDP).

Pro účely DZPFO se příjmem rozumí příjem peněžní i nepeněžní dosažený i směnou (Marková, 2019).

Tyto jednotlivé příjmy tvoří dílčí základy daně. Příjmy ze závislé činnosti vyplývají z pracovněprávního poměru, příjmy ze samostatné činnosti vyplývají například ze živnostenského podnikání, příjmy z kapitálového majetku můžeme chápat jako různé podíly na zisku, plynoucí z držby cenných papírů nebo úroky z poskytnutých úvěrů, zápůjček. Příjmy z nájmu movitých nebo nemovitých věcí, např. auto, byt, který pronajímáme. Ostatní příjmy jsou příjmy, které jsou příležitostné, např. zahrádkář má velkou úrodu rajčat a nějaké se rozhodne prodat.

ZDP nám v § 3 poskytuje výčet příjmů, které nejsou předmětem této daně. Pro ukázkou se jedná například o příjem získaný v rámci rozšíření rozsahu nebo vypořádání společného jmění manželů.

### 2.5.3 Osvobození od daně

Existují výjimky, při kterých nejsme povinni platit daň z příjmů, podmínky pro osvobození od daně nalezneme v § 4 ZDP. Pro příklad můžeme uvést příjem z prodeje rodinného domu, který se od daně osvobozuje, pokud měl v něm prodávající bydliště bezprostředně před prodejem minimálně po dobu 2 let. Dále je pak osvobozen příjem z prodeje motorového vozidla, pokud doba mezi nabytím a prodejem přesáhne dobu 1 roku. Osvobozeny jsou příjmy, jako dávky nemocenského a důchodového pojištění, stipendia, výživné na děti (Marková, 2019).

## 2.6 Podnikající osoba

Definice podnikatele dle Nového občanského zákoníku § 420 zní: „*Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavě za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.*“

Za podnikatele se považuje:

- osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,

- osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů,
- osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu.

### **2.6.1 Registrace k dani z příjmů**

Každý podnikatel má povinnost se registrovat k DZPFO, když začne vykonávat samostatnou činnost podle následujících pravidel.

Povinnost k registraci poplatníka DZPFO u příslušného správce daně, pokud je daňovým rezidentem, vzniká poplatníkovi v případě, že začal vykonávat činnost, která je zdrojem příjmů ze samostatné činnosti nebo přijal příjem ze samostatné činnosti, a to do 15 dnů ode dne, kdy některá z těchto situací nastane.

Jedná-li se o daňového nerezidenta, povinnost podat přihlášku k DZPFO, vzniká pouze v případě, jestliže započal na území ČR vykonávat činnost, která je zdrojem příjmů ze samostatné činnosti, nebo přijal příjem ze samostatné činnosti ze zdrojů v ČR. Přihlášku je poplatník povinen podat také do 15 dnů správci daně (Dvořáková, 2018).

### **2.6.2 Daňové přiznání**

Daňové přiznání je řádné, opravné a dodatečné. Řádné daňové přiznání je povinen podat poplatník, který je povinen si daň sám vyčíslit. Opravné daňové přiznání se podává v případě, že poplatník zjistí chybu v daňovém přiznání, ještě před uplynutím lhůty pro podání řádného přiznání. Po uplynutí lhůty, pokud poplatník zjistí, že daň byla stanovena v nesprávné výši, se podává dodatečné daňové přiznání (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018).

Lhůta pro podání daňového přiznání je nejpozději do 1. dubna následujícího roku, případně do 1. července následujícího roku, v případě zpracování daňového přiznání daňovým poradcem.

### **2.6.3 Základ daně z příjmů**

Základem daně je rozdíl mezi příjmy a výdaji prokazatelně vynaloženými na jejich dosažení, zajištění a udržení ve zdaňovacím období. Pokud poplatníkovi vzniká více druhů příjmů, podle § 6 až 10 ZDP, je základem daně součet těchto dílčích základů daně. Když poplatník dosáhne toho, že za zdaňovací období jeho výdaje převýší příjmy, je tento rozdíl ztrátou, která se může odečíst od dílčích základů daně ve zdaňovacím období, ve kterém vznikla, podle jednotlivých druhů příjmů nebo v následujících zdaňovacích obdobích (Marková, 2019).

Zdaňovací období je období, za které je podáváno daňové přiznání. U DZPFO je to kalendářní rok.

Takto vyčíslený základ daně se dále upravuje o nezdanitelné části základu daně a odčitatelné položky základu daně, které základ daně sníží. Takto upravený základ daně se zaokrouhlí na celá sta dolů. Celý postup stanovení základu daně a následné vypočtení daně nebo přeplatku na dani nalezneme v tabulce 2.2.

**Tab. 2.2 Konstrukce základu daně a výpočet daňové povinnosti fyzické osoby**

Dílčí základ daně:	
§ 6 Příjmy ze závislé činnosti	Příjmy zvýšené o povinné pojistné, které hradí zaměstnavatel (nelze uplatnit žádné výdaje, nelze dosahovat ztráty)
+ § 7 Příjmy ze samostatné činnosti	Příjmy – výdaje (výdaje skutečně vynaložené anebo paušální, lze dosahovat ztráty)
+ § 8 Příjmy z kapitálového majetku	Příjmy (nelze až na výjimky uplatnit žádné výdaje, nelze dosahovat ztráty)
+ § 9 Příjmy z nájmu	Příjmy – výdaje (výdaje skutečně vynaložené anebo paušální, lze dosahovat ztráty)
+ § 10 Ostatní příjmy	Příjmy – výdaje (výdaje prokazatelně vynaložené, nelze uplatnit paušální výdaje kromě zemědělské výroby, nelze dosahovat ztráty)
= ZÁKLAD DANĚ	Součet dílčích základů daně
- Odečet daňové ztráty	Vzniklé a vyměřené za předcházející zdaňovací období (lze odečíst pouze do úhrnu příjmů nebo DZD podle § 7 až 10 ZDP)
- Nezdanitelné části základu daně	(§ 15 ZDP)

- Odčitatelné položky	Odpočet na podporu výzkumu a vývoje (§ 34 odst. 4, § 34a, § 34b, § 34c, § 34d ZDP)
= Základ daně	(snížený a nezaokrouhlený)
= Základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů	
x sazba daně 15 %	§ 16 ZDP
= Daň z příjmů FO	Daň včetně solidárního zvýšení daně dle § 16a ZDP, případně daňová ztráta (zaokrouhleno na celé Kč nahoru)
- Slevy na dani a daňově zvýhodnění na vyživované dítě	
= DAŇ NEBO DAŇOVÝ BONUS	
- Zaplacené zálohy	(případně započtení srážkové daně z příjmů)
= Zbývá doplatit (+), zaplaceno více (-)	

*Zdroj:* vlastní zpracování podle Dvořáková a spol., 2018, s. 44-45

#### 2.6.4 Nezdánitelné části základu daně

Základ daně si můžeme upravit o nezdanitelné části základu daně, které jsou obsaženy v § 15 ZDP. Jedná se o bezúplatná plnění (dary), která si můžeme od základu daně odečíst, pokud jejich úhrnná hodnota přesáhne 2 % ze základu daně nebo činí alespoň 1000 Kč, maximálně však 15 % ze základu daně. Jedním z bezúplatných plnění je také dárcovství pro zdravotnické účely, jako je odběr krve nebo jejich složek, či odběr orgánu. Takovéto dárcovství se oceňuje částkou 3000 Kč za odběr krve nebo jejich složek a částkou 20 000 Kč za odběr orgánu (Dvořáková, 2018).

Mezi nezdanitelné části základu daně patří také zaplacené úroky z hypotečního úvěru nebo z úvěru ze stavebního spoření. Závažným účelem musí být zajištění vlastní bytové potřeby. Jak tvrdí Dvořáková (2018, s. 90), „...vždy však musí být u smluv o těchto úvěrech zřejmá souvislost s hypotečním úvěrem a předmětnou bytovou potřebou.“ Abychom si mohli o zaplacené úroky snížit základ daně, musíme splnit všechny podmínky, které jsou vymezeny v § 15 odst. 3 ZDP. Jedná se o podmínky vlastnictví předmětu bytové potřeby a jeho užívání k vlastnímu trvalému bydlení. Pokud se jedná o čerpání úvěru na výstavbu domu nebo bytu, musí výstavba proběhnout do 4 let od uzavření úvěrové smlouvy. Pokud jsou splněny všechny podmínky, můžeme si snížit základ daně až do výše 300 000 Kč (Dvořáková, 2018).



Podle § 15 odst. 5 ZDP lze od základu daně odečíst zaplacené příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření a další obdobné produkty. Tyto příspěvky je možno uplatnit za předpokladu splnění následujících podmínek. Pojistná smlouva musí být uzavřena s institucí penzijního pojištění. A to tak, že výplata plnění nebude dříve, než za 60 kalendářních měsíců a současně ne dříve, než v roce dosažení věku 60 let. Při splnění těchto podmínek lze odečíst produkty spoření na stáří ve výši 24 000 Kč, avšak lze odečítat pouze příspěvky, které přesáhly výši, od níž náleží maximální státní příspěvek, ten náleží od částky 1 000 Kč měsíčně (Dvořáková, 2018).

Zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění, které se vztahuje například pro případy úmrtí, nehody, kdy dojde k trvalým zdravotním následkům, je podle § 15 odst. 6 ZDP nezdanitelnou částí základu daně za předpokladu splnění podmínek. Podmínky jsou podobné jako u penzijního pojištění, a to tak, že výplata pojistného může být až po 60 měsících od uzavření smlouvy a nejdříve v roce dosažení 60 let věku. Další podmínkou u pojistných smluv s pevně sjednanou pojistnou částkou pro případ dožití, je pojistná částka v minimální výši 40 000 Kč s pojistnou dobou od 5 do 15 let včetně a 70 000 Kč s pojistnou dobou nad 15 let. Za zdaňovací období lze v úhrnu odečíst maximálně 24 000 Kč (Dvořáková, 2018).

Od základu daně lze odečíst členské příspěvky odborové organizací, zaplacené členem odborové organizace, která podle svých stanov obhájí hospodářské a sociální zájmy zaměstnanců. Podle § 15 odst. 7 ZDP „...lze takto odečíst částku do výše 1,5 % zdanitelných příjmů podle § 6, s výjimkou příjmů zdaněných srážkou podle zvláštní sazby daně, maximálně však do výše 3 000 Kč za zdaňovací období.“

Úhrada za zkoušky, ověřující další vzdělání, lze uplatnit jako nezdanitelná část základu daně, pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem ani nebyly uplatněny jako výdaj u samostatné činnosti. Uplatnit lze nejvýše částku 10 000 Kč, u osoby se zdravotním postižením lze odečíst částku 13 000 Kč, pokud se jedná o poplatníka s těžším zdravotním postižením až 15 000 Kč (Dvořáková, 2018).

#### **2.6.5 Položky odčitatelné od základu daně**

Základ daně můžeme snížit i o položky odčitatelné od základu daně, které jsou vymezeny v § 34 ZDP. Jedná se o daňovou ztrátu, projekty výzkumu a vývoje, podporu odborného vzdělávání, pořízení majetku na odborné vzdělávání, výdaje vynaložené na žáka nebo studenta.

Daňovou ztrátou se rozumí rozdíl, kde podle záznamů v účetnictví, daňové evidenci anebo podle záznamu o příjmech a výdajích, výdaje přesáhnou příjmy uvedené v § 7 a § 9 ZDP. Od základu daně lze odečíst daňovou ztrátu, která vznikla a byla vyměřena za předchozí zdaňovací období nebo jeho část, a to nejdéle v 5 zdaňovacích obdobích následujících po období, za které se daňová ztráta vyměřuje (Dvořáková, 2018).

Odečet daňové ztráty nesmí být vyšší než, základ daně uvedený v daňovém přiznání. Pokud má poplatník více daňových ztrát za jednotlivá období, nezáleží na pořadí uplatnění jednotlivých ztrát. Může je uplatnit v jakékoliv výši a v kterémkoliv z pěti následujících zdaňovacích období. Zpravidla je nejvýhodnější nejprve uplatňovat nejstarší daňové ztráty.

Výdaje vynaložené na projekty výzkumu a vývoje, lze uplatnit jako položku odčitatelnou od základu daně podle § 34a odst. 1 ZDP „*Odpočet na podporu výzkumu a vývoje činí součet a) 100 % výdajů vynaložených v období na realizaci projektu výzkumu a vývoje zahrnovaných do odpočtu, které nepřevyšují úhrn výdajů vynaložených v rozhodné době na realizaci projektu výzkumu a vývoje zahrnovaných do odpočtu, a b) 110 % výdajů vynaložených v období na realizaci projektu výzkumu a vývoje zahrnovaných do odpočtu, které převyšují úhrn výdajů vynaložených v rozhodné době na realizaci projektu výzkumu a vývoje zahrnovaných do odpočtu.*“ Pokud by poplatník vykázal daňovou ztrátu nebo nízký základ daně a nemohl by tak uplatnit nárok na odpočet, lze ho uplatnit nejpozději ve třetím zdaňovacím období po období vzniku nároku na tento odpočet (Dvořáková 2018).

Podpora odborného vzdělávání je další položkou odčitatelnou od základu daně. Tento odpočet činí součet odpočtů na podporu pořízení majetku na odborné vzdělávání a odpočtu na podporu výdajů vynaložených na žáka nebo studenta v rámci odborného vzdělávání (Dvořáková 2018).

#### **2.6.6 Sazba daně**

Sazba daně je stanovena v § 16 ZDP a ten ji definuje následovně, podle Marková (2019, s. 20) „*Daň ze základu daně sníženého o nezdánitelnou část základu daně (§ 15) a odčitatelné položky základu daně (§ 34) zaokrouhleného na celá sta Kč dolů činí 15 %.*“

Solidární zvýšení daně se týká FO, které v součtu z příjmů ze závislé činnosti, ale bez zvýšení o povinné pojistné a dílčího základu daně ze samostatné činnosti, převyší 48násobek průměrné mzdy, stanovené podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení. Tyto částky se porovnají a kladný rozdíl se navíc zdaní 7 % solidární daně. Pro rok 2018 se porovnávají uvedené příjmy s částkou 1 438 992 Kč (Vychopeň, 2018).

### 2.6.7 Slevy na dani a daňové zvýhodnění

Slevy na dani nám umožňují snížit vypočtenou daň z příjmu až na částku 0 Kč. Zatímco daňové zvýhodnění se uplatňuje jako sleva na dani, ale pokud výše takto vypočtené daně nedosahuje výše částky daňového zvýhodnění, je tento rozdíl daňovým bonusem (Dvořáková, 2018).

Fyzické osoby, podávající daňové přiznání k DZPFO, si mohou za předpokladu splnění podmínek uvedených v ZDP uplatnit slevy na dani a daňové zvýhodnění uvedené v tabulce 2.3.

**Tab. 2.3 Osobní slevy na dani**

Sleva na poplatníka	24 840 Kč
Sleva na manžela/manželku	24 840 Kč
Držitel průkazu ZTP/P	49 680 Kč
Invalidita I. A II. stupně	2 520 Kč
Invalidita III. stupně	5 040 Kč
Sleva na držitele průkazu ZTP/P	16 140 Kč
Sleva na studenta	4 020 Kč
Sleva za umístění dítěte	12 200 Kč
Sleva na evidenci tržeb (EET)	5 000 Kč
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	
1. dítě	15 204 Kč
2. dítě	19 404 Kč
3. a další dítě	24 204 Kč
(pokud má dítě průkaz ZTP/P, zvyšuje se částka na dvojnásobek)	

*Zdroj: vlastní zpracování*

Sleva na poplatníka je základní slevou a nemá žádná specifika. Sleva na manžela či manželku je poskytována, pokud druhý z manželů nemá vlastní příjem přesahující 68 000 Kč za zdaňovací období. Jestliže je tento manžel i držitelem průkazu ZTP/P, zvyšuje se částka slevy na dvojnásobek. Pokud poplatník pobírá invalidní důchod, má další slevu podle stupně invalidity. V případě, že je poplatník zdravotně znevýhodněn a je mu přiznán průkaz ZTP/P, náleží mu další sleva.

Sleva na studenta je určena poplatníkům studentům, kteří se soustavně připravují na budoucí povolání, a to až do 26 let, případně až do dovršení 28 let v případě doktorského studia na vysoké škole.

Sleva za umístění dítěte v předškolním zařízení je stanovena za každé vyživované dítě maximálně do výše minimální mzdy, pro rok 2019 činí 13 350 Kč. V roce 2018 byla výše minimální mzdy stanovena v částce 12 200 Kč.

Vzhledem k tomu, že osobám, které jsou povinny evidovat tržby, vznikl jednorázový náklad na pořízení zařízení na tuto evidenci, mohou v tom roce, kdy poprvé zaevidují tržbu, uplatnit slevu na dani. Výše slevy činí nejvýše 5000 Kč, avšak částka slevy se odvíjí od částky ve výši kladného rozdílu mezi 15 % dílčího základu daně ze samostatné činnosti a základní slevy na poplatníka (Dvořáková, 2018).

Daňové zvýhodnění na vyživované dítě má nárok uplatnit poplatník, jestliže dítě žije s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti. Toto zvýhodnění může uplatnit pouze jeden z rodičů. Pokud je daň menší než daňové zvýhodnění, je rozdíl daňovým bonusem. Daňový bonus může poplatník uplatnit, pokud je jeho výše nejméně 100 Kč, maximálně však do výše 60 300 Kč ročně (Dvořáková, 2018).

#### **2.6.8 Zálohy**

Zálohy na daň z příjmu se určují podle poslední daňové povinnosti poplatníka. Pokud poslední daňová povinnost nepřesáhla 30 000 Kč, zálohy se neplatí. Jestliže poslední daňová povinnost přesáhla 30 000 Kč, ale byla do částky 150 000 Kč, platí se zálohy 2x ročně, a to ke dni 15.6. a 15.12. ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti. V případě, že měl poplatník poslední daňovou povinnost větší než 150 000 Kč, platí zálohy čtvrtletně, a to ke dni 15.3., 15.6., 15.9. a 15.12. ve výši 25 % poslední známé daňové povinnosti (Dušek, 2017).

Zaplacené zálohy se odečtou od daňové povinnosti a vznikne poplatníkovi doplatek nebo přeplatek na dani.

### **2.7 Sociální a zdravotní pojištění OSVČ**

Poplatníci nejsou zatíženi jen platbou DZPFO, ale také odvody na sociální a zdravotní pojištění, které je značně finančně zatěžují, proto je důležité se o nich zmínit.

Poplatníci, kteří mají příjmy ze samostatné činnosti, případně mají příjmy jako spolupracující osoby dle § 13 ZDP, jsou povinni platit sociální a zdravotní pojištění. Registrovat se k sociálnímu a zdravotnímu pojištění má OSVČ povinnost při zahájení

podnikatelské činnosti do 8. dne v měsíci následujícího po měsíci, v němž zahájila podnikatelskou činnost (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018).

### **2.7.1 Sociální pojištění**

Pojistné zahrnuje platby na nemocenské pojištění, důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Pojistné na nemocenské pojištění je dobrovolné. Rozhodné období pro pojistné je kalendářní rok, zálohy se platí měsíčně. Pojistné na důchodové pojištění činí 28 % a příspěvek na státní politiku nezaměstnanosti 1,2 %, celkem tedy 29,2 % z vyměřovacího základu, který činí 50 % daňového základu (Dvořáková 2018).

Poplatník může samostatnou činnost vykonávat na hlavní nebo vedlejší činnost. Pro hlavní činnost platí tyto podmínky. Pro sociální pojištění je stanoven minimální a maximální limit pojistného. Minimální roční vyměřovací základ pro OSVČ, vykonávající hlavní činnost, je pro rok 2018 v částce 89 940 Kč, minimální záloha činí 2 189 Kč. Maximální roční vyměřovací základ činí 48násobek průměrné mzdy, pro rok 2018 to je částka 1 438 992 Kč (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018). Chápeme, že z částky nad tento limit se sociální pojištění neplatí.

OSVČ, která provozuje činnost, jako vedlejší samostatnou činnost se považuje osoba, pokud v kalendářním měsíci:

- vykonávala zaměstnání,
- měla nárok na invalidní důchod nebo ji byl přiznán starobní,
- měla nárok na rodičovský příspěvek nebo peněžitou pomoc v mateřství, pokud tyto dávky jsou z nemocenského pojištění zaměstnanců,
- vykonávala vojenskou službu v ozbrojených silách České republiky, pokud se nejedná o vojáky z povolání,
- byla nezaopatřeným dítětem (Hnátek, 2019).

U vedlejší činnosti se neplatí sociální pojištění ani zálohy v dalším roce, pokud je základ daně podle § 7 ZDP menší než stanovený limit, pro rok 2018 je limit 71 950 Kč (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018).

Pro vedlejší činnost je v roce 2018 minimální vyměřovací základ v částce 39 976 Kč a minimální záloha činí 876 Kč (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018).

### **2.7.2 Zdravotní pojištění**

Pro OSVČ je rozhodným obdobím kalendářní rok, vyměřovací základ činí 50 % ze základu daně dle § 7 ZDP. Pojistné činí 13,5 % z vyměřovacího základu. Roční minimální vyměřovací základ je pro rok 2018 částka 179 874 Kč a minimální měsíční záloha činí 2 024 Kč. Maximální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění není stanoven (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018).

Zdravotní pojištění neplatí například děti a studenti do 26 let, ženy na mateřské či rodičovské dovolené, uchazeči o zaměstnání, kteří jsou evidováni na úřadě práce (Dvořáková, 2018).

### **2.8 Dílčí shrnutí**

V této kapitole jsme si vymezili základní pojmy, týkající se daňové soustavy České republiky. Konkrétně jsme se zaměřili na DZPFO, jak a z čeho se daň vypočítá, a jaké jsou nezdánitelné části a položky odčitatelné od základu daně, dále jsme si uvedli, jaké jsou slevy na dani a daňová zvýhodnění. Zmínili jsme také odvody na sociální a zdravotní pojištění. Poznatky z této kapitoly budeme využívat v dalších částech práce.

### 3 MOŽNOSTI DAŇOVÉ OPTIMALIZACE SE ZAMĚŘENÍM NA PŘÍJMY ZE SAMOSTATNÉ ČINNOSTI

Každá OSVČ se snaží co nejvíce snížit svou daňovou povinnost. Mnohdy se podnikatelé schylují k nelegálním praktikám a úmyslně krátí daň, páchají tak daňový únik. Pro ukázkou si uvedeme pár příkladů daňových úniků. Jedná se například o krácení tržeb, které vzniká při nezaúčtování veškerých příjmů, dále také tržby z prodeje pašovaného zboží. Práce na černo je poměrně častým jevem krácení daní, kdy podnikatel zaměstnává lidi bez jakékoliv pracovní smlouvy nebo nějakou smlouvu se zaměstnancem má, avšak v menším rozsahu vykonávání práce než, jak se ve skutečnosti děje.

Samozřejmě existují způsoby, jak lze legálně optimalizovat DZPFO. Význam daňové optimalizace spočívá v možnosti minimalizovat svou daňovou povinnost. Nyní si ukážeme, jak podnikatel může optimalizovat svou daňovou povinnost.

#### 3.1 Způsob vedení evidence

OSVČ má více možností stanovení základu daně z příjmů ze samostatné činnosti. Podstatou je zjištění všech daňových příjmů, které můžeme snížit o daňové výdaje prokazatelně vynaložené na zajištění a udržení těchto příjmů. Poplatník může uplatnit buďto skutečné výdaje, které zjistí z daňové evidence, či účetnictví nebo paušální výdaje, které určí procentem z příjmů dle § 7 odst. 7 ZDP (Dvořáková, 2018, s. 64). Jak tvrdí Vychopeň (2018, s. 42), „...*může mít poplatník pro příjmy ze samostatné činnosti stanovenou daň paušální částkou, a v takovém případě se po dohodě se správcem daně vychází s předpokládaných příjmů a předpokládaných výdajů.*“

##### 3.1.1 Účetnictví

Účetnictví jsou povinni OSVČ vést podle zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. a také se řídit směrnicemi Evropského parlamentu a Rady č. 2013/34/EU, prováděcími vyhláškami a českými účetními standardy. Účetnictví lze vést v plném nebo zjednodušeném rozsahu. V účetnictví účtujeme podvojnými účetními zápisy o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků včetně dluhů a jiných pasiv, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. V jednoduchém účetnictví sestavují účetní jednotky přehled o příjmech a výdajích, majetku a závazcích (Kolektiv autorů, 2018). Účetnictví ve zjednodušeném rozsahu mohou vést účetní jednotky, které nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, nebo o nichž to stanoví zvláštní zákon (Skálová a kol., 2018).

Abychom si upřesnili, co znamená účtování podvojnými účetními zápisy, musíme vědět, že účetnictví funguje na bilančním principu v rozvaze tak, že aktiva se rovnají pasivům.

Aktiva představují majetek účetní jednotky a pasiva představují zdroje krytí tohoto majetku. Rozvaha nám poskytuje přehled o aktivech a pasivech k určitému datu.

Účtování probíhá na účtech, které jsou roztržiděné podle věcného hlediska. Každý účet má dvě strany Má dáti a Dal, nejjednodušší zachycení je T-forma, představíme si ho jako velké T, které nám rozdělí účet na dvě části, kdy na levé straně je Má dáti a na pravé Dal. Účtujeme na základě účetního dokladu. Protože každá účetní operace musí splňovat princip podvojnosti, postup účtování je následující, jednou se položka zaúčtuje na příslušný účet na stranu Má dáti a podruhé na příslušný účet na stranu Dal, a to na oba dva účty ve stejné částce (Skálová a kol., 2018). Jaké změny mohou probíhat v rozvahových položkách můžeme vidět v tabulce 3.1.

**Tab. 3.1 Změny rozvahových položek**

<b>A+</b>	<b>A-</b>
<b>P+</b>	<b>P-</b>
<b>A+</b>	<b>P+</b>
<b>A-</b>	<b>P-</b>

*Zdroj: vlastní zpracování*

Účetní knihy, ve kterých se účtuje na základě účetních dokladů, tvoří:

- deník, který zachycuje účetní případy v časové posloupnosti podle vzniku, zabraňuje dodatečným úpravám,
- hlavní kniha, ve které jsou otevřené syntetické účty podle účtového rozvrhu, uspořádání účetních případů je věcné,
- kniha analytických účtů, kde jsou rozvedeny zápisy z hlavní knihy,
- kniha podrozvahových účtů, jedná se o případy, o kterých se z různých důvodů neúčtuje na rozvahových účtech (Skálová a kol., 2018).

Protože se zaměřujeme na optimalizování daňové povinnosti, musíme vědět, jak ze záznamů v účetnictví zjistit základ daně. K tomu nám slouží položky náklady a výnosy. Náklady představují prostředky, které byly vynaloženy za účelem dosažení výnosů v peněžním vyjádření. Výnosy představují ekonomický prospěch firmy v peněžních jednotkách, který vznikl její činností (Kolektiv autorů, 2018).

Pro zjištění základu daně vycházíme z výsledku hospodaření, který je rozdílem mezi výnosy a náklady. Výsledek hospodaření může vyjít jako kladný, v tom případě se jedná o zisk nebo záporný, kde jde o ztrátu. Takto zjištěný hospodářský výsledek upravíme o položky



zvyšující a snižující výsledek hospodaření a zjistíme základ daně. I když máme výdaje vyčíslené ve skutečné výši, můžeme nakonec uplatnit výdaje procentem z příjmů, avšak musíme pak vycházet z příjmů, nikoliv z výnosů (Dvořáková, 2018, s. 65).

Položky zvyšující výsledek hospodaření chápeme jako připočitatelné položky. Jedná se o daňově neuznatelné náklady, například jsou to náklady na reprezentaci, dary, cestovní náhrady nad limity dané zákonem č. 119/1992 Sb. o cestovních náhradách, příspěvky na stravování převyšující limit. Položky snižující výsledek hospodaření chápeme, jako odčitatelné položky. Jedná se například o bezúplatná plnění (dary) splňující zákonné podmínky. Při výpočtu základu daně, tedy výsledku hospodaření musíme dávat pozor na účetní odpisy a daňové odpisy, kdy daňově uznatelné jsou pouze daňové odpisy. Pokud jsou daňové odpisy vyšší, než účetní odpisy výsledek hospodaření se sníží a naopak. Postup zjištění základu daně, vycházející ze záznamů v účetnictví, můžeme vidět v následující tabulce 3.2.

**Tab. 3.2 Postup zjištění základu daně ze záznamů v účetnictví**

Účetní výsledek hospodaření z provozní činnosti	= provozní výnosy – provozní náklady
+ Účetní výsledek hospodaření z finanční činnosti	= finanční výnosy – finanční náklady
= Účetní výsledek hospodaření	výsledek hospodaření před zdaněním
+ Připočitatelné položky	daňově neuznatelné náklady
- Odčitatelné položky	položky snižující základ daně
= Základ daně	nezaokrouhlený
= ZÁKLAD DANĚ	zaokrouhlený na celé stokoruny dolů

*Zdroj:* vlastní zpracování

Povinnost vést účetnictví mají FO, které:

- jsou zapsány v obchodním rejstříku,
- ostatní FO, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat podle zákona o DPH č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč,
- ostatní FO, které účetnictví vedou dobrovolně,
- ostatní FO, které jsou podnikateli a jsou společníky sdruženými ve společnosti, pokud alespoň jeden ze společníků vede účetnictví,
- ostatní FO, kterým povinnost ukládá zvláštní právní předpis (Vychopen, 2018).

### 3.1.2 Daňová evidence

Poplatník s příjmy ze samostatné činnosti, který nevede účetnictví ani neuplatňuje výdaje paušálem, musí vést daňovou evidenci (Pilátová a kol., 2016).

Účelem daňové evidence je stanovení základu daně, zejména pokud chce OSVČ uplatnit skutečné výdaje. Dvořáková (2018, s. 66) tvrdí, že „...*Daňová evidence totiž zachycuje peněžní toky (příjmy a výdaje), které bezprostředně souvisejí s podnikáním, a stav majetku a dluhů na konci zdaňovacího období. Pro vymezení složek majetku a jejich oceňování se vychází ze zákona o účetnictví a dalších souvisejících předpisů.*“

FO, které vedou daňovou evidenci, jsou povinny ji vést podle ZDP § 7b. Princip daňové evidence spočívá v oddělené evidenci příjmů a výdajů od evidence majetku a dluhů. Nezbytné je vedení průkazné evidence příjmů a výdajů, která slouží pro stanovení základu daně. Evidence může být vedena ručně nebo se používá software pro vedení evidence. Co se týče majetku, musíme vědět, že v daňové evidenci se odepisuje pouze dlouhodobý hmotný majetek (dále jen DHM). Dlouhodobý nehmotný majetek (dále jen DNM) se neodepisuje, je rovnou daňově uznatelným výdajem (Pilátová a kol., 2016).

Daňová evidence nemá zákonem stanovenou formu, pro vedení této evidence. Záleží tedy na nás jsme-li podnikateli, jakou formu zvolíme. Musíme však splnit podmínku průkazné evidence příjmů a výdajů, která je nezbytná pro stanovení základu daně a evidovat majetek a dluhy.

Možnosti, kde evidovat jsou například:

- peněžní deník, který eviduje příjmy a výdaje, je veden chronologicky,
- kniha pohledávek,
- kniha závazků,
- karty DHM,
- karty DNM,
- kniha finančního majetku,
- evidence drobného majetku,
- skladové karty zásob,
- knihy cenin,
- knihy pro sledování nepřímých daní,
- mzdová agenda, pokud má podnikatel zaměstnance,
- kniha evidence jízd, pokud podnikatel používá v podnikání dopravní prostředky,

- inventární karta časového rozlišení, slouží pro časové rozlišení finančního leasingu.

V daňové evidenci se příjmy i výdaje rozlišují, a to na příjmy daňové a nedaňové a výdaje daňové a nedaňové. Do základu daně se zahrnují pouze příjmy a výdaje daňové. Mezi příjmy daňové řadíme třeba příjmy z prodeje výrobků, zboží a služeb, příjmy z prodeje DHM, který byl zařazen do obchodního majetku. Výdaje daňové tvoří například nákup materiálu, zboží, DNM, drobného majetku, provozní režie.

K poslednímu dni zúčtovacího období musí poplatník zjistit, skutečný stav zásob, hmotného majetku, pohledávek a dluhů a upravit základ daně o případné rozdíly, podle § 24 a § 25 ZDP (Pilátová a kol., 2016). Pro zjištění základu daně z daňové evidence vycházíme z příjmu daňových a výdajů daňových, které prošly uzávěrkovou úpravou. V uzávěrkové úpravě nesmíme zapomenout na odpisy DHM. Postup zjištění základu daně, vycházející ze záznamů v daňové evidenci, můžeme vidět v následující tabulce 3.3.

**Tab. 3.3 Postup zjištění základu daně ze záznamů daňové evidence**

Příjmy daňové	včetně uzávěrkové úpravy
- Výdaje daňové	včetně uzávěrkové úpravy
= ZÁKLAD DANĚ	
- Odčitatelné položky	položky snižující základ daně
= Základ daně	nezaokrouhlený
= ZÁKLAD DANĚ	zaokrouhlený na celé stokoruny dolů

*Zdroj: vlastní zpracování*

### 3.1.3 Srovnání účetnictví a daňové evidence

Nyní si ukážeme hlavní rozdíly mezi účetnictvím a daňovou evidencí. Jeden z nich spočívá v právní úpravě, kdy účetnictví je upraveno v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a daňová evidence se řídí ZDP. Pro zjištění základu daně se v daňové evidenci vychází z rozdílu mezi příjmy a výdaji. V účetnictví se vychází z výsledku hospodaření, který se zjistí rozdílem mezi výnosy a náklady. Účetnictví je mnohem detailnější, rozlišují se zde příjmy, výdaje, náklady a výnosy, účtuje se podvojnými zápisy a je nutné sestavovat účetní závěrku, která obsahuje rozvahu a výkaz zisku a ztráty.

Daňová evidence nezná odpisy DNM, kdežto v účetnictví se DNM odepisuje. Při pořízení zásob v daňové evidenci vzniká daňový výdaj při úhradě, kdežto v účetnictví vzniká daňový náklad při spotřebě. Zákonné opravné položky k pohledávkám lze uplatnit pouze v účetnictví, nikoliv v daňové evidenci (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018).

Přechod z účetnictví na daňovou evidenci je řešen v ZDP v Příloze č. 2. Při přechodu postupujeme následovně, v kalendářním roce zahájení vedení evidence musíme vyloučit pohledávky a dluhy za kalendářní rok, kdy jsme vedli účetnictví. Základ daně snížíme o pohledávky, hodnotu zásob a cenin, zůstatky účtů časového rozlišení v aktivech rozvahy, poskytnuté zálohy (mimo finanční leasing a záloh na pořízení hmotného majetku), zůstatky dohadných účtů aktivních. Základ daně zvýšíme o dluhy, zůstatky časového rozlišení v pasivech rozvahy, přijaté zálohy, zůstatky opravných položek k pohledávkám, zůstatky dohadných účtů pasivních (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018).

Přechod z vedení daňové evidence na účetnictví je řešen v ZDP v Příloze č. 3 a v § 23 odst. 14 ZDP. Při přechodu postupujeme následovně, v kalendářním roce zahájení vedení účetnictví základ daně zvýšíme o hodnotu zásob a cenin, poskytnuté zálohy (mimo záloh na hmotný majetek), o hodnotu pohledávek (v době úhrady byly zdanitelným příjmem). A opačně, základ daně snížíme o přijaté zálohy, dluhy (v době úhrady byly výdajem na zajištění a udržení příjmů). Když zvyšujeme základ daně o pohledávky a zásoby, můžeme tak učinit jednorázově nebo postupně v 9 následujících zdaňovacích obdobích, ale musíme začít už v období zahájení vedení účetnictví (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018).

### **3.2 Paušální výdaje stanovené procentem z příjmů**

Jestliže jsme podnikatelé, máme možnost kromě uplatnění skutečných výdajů, uplatnit výdaje procentem z příjmů. To je pro nás výhodné v případě, jsou-li naše skutečné daňové výdaje nízké. Mnozí podnikatelé je využívají, i když jsou o něco vyšší než skutečné daňové výdaje, protože šetří jejich čas i peníze. Administrativa je minimální a podnikatel si může daňovou povinnost vypočítat sám a s nízkým rizikem chyby, čímž ušetří za daňového poradce (Klimešová, 2018).

K tomu abychom vypočítali základ daně ze samostatné činnosti, nám v tomto případě stačí znát výši daňových příjmů. Z daňových příjmů vypočítáme příslušná procenta, podle druhu příjmů, tento výsledek odečteme od daňových příjmů a získáme základ daně, který dále upravujeme.

Výdaje procentem z příjmů jsou upraveny v § 7 odst. 7 ZDP, jejich výši můžeme vidět v následující tabulce 3.4.

**Tab. 3.4 Výdajové paušály**

80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů ze živnostenského podnikání řemeslného	maximální výdaje do částky 800 000 Kč
60 % z příjmů ze živnostenského podnikání	maximální výdaje do částky 600 000 Kč
40 % z jiných příjmů ze samostatné činnosti	maximální výdaje do částky 400 000 Kč
30 % z příjmů z nájmu majetku zařazeného do obchodního majetku	maximální výdaje do částky 300 000 Kč

*Zdroj: vlastní zpracování, podle Marková, 2019, s. 14*

Pro ukázkou si uvedeme příklad, pokud naše příjmy budou 1 000 000 Kč a budou spadat do první skupiny, kde jsou výdaje 80 % z příjmů, což je 800 000 Kč, budeme počítat daň ze 200 000 Kč, které tvoří základ daně. Z toho vyplývá, že limit pro stanovení výdajů paušálem jsou příjmy 1 000 000 Kč včetně. Kdybychom měli příjmy vyšší, lze tento postup použít, avšak na částku převyšující 1 000 000 Kč nebude brán zřetel, pak musíme zvážit, jestli je pro nás uplatnění výdajů procentem z příjmu ještě výhodné nebo uplatníme skutečné výdaje.

Při uplatňování výdajů procentem z příjmů je naší povinností evidovat pouze záznamy o příjmech a pohledávky vzniklé v souvislosti s naší činností, ze které máme příjem ze samostatné činnosti (Klimešová, 2018). Postup zjištění základu daně je velmi jednoduchý a můžeme ho vidět v tabulce 3.5.

**Tab. 3.5 Postup zjištění základu daně při uplatnění výdajů procentem**

Příjmy daňové	skutečné daňově uznatelné příjmy
- Výdaje procentem z příjmů	výdaje určené procentem z příjmů, podle příslušné kategorie (80 %, 60 %, 40 %, 30 %)
= Základ daně	nezaokrouhlený
= ZÁKLAD DANĚ	zaokrouhlený na celé stokoruny dolů

*Zdroj: vlastní zpracování*

Pokud máme různé druhy příjmů, na které se vztahuje jiný paušál, musíme příjmy evidovat a uplatňovat na ně paušální výdaje odděleně (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018).

### 3.2.1 Výhody paušálních výdajů

Mezi hlavní výhody patří to, že podnikatel může využít možnost použití vyšších výdajů, než ve skutečnosti má. Další výhodou je jednoduchost výpočtu daňové povinnosti, která s sebou

nese časovou úsporu. A nesmíme opomenout, že se výrazně minimalizuje možnost chybně vypočítané daňové povinnosti (Klimešová, 2018).

Vzhledem k tomu, že byl zrušen § 35 ca ZDP, který neumožňoval poplatníkovi při uplatnění výdajů procentem příjmů u dílčích základů daně podle § 7 a § 9, které v součtu přesáhly 50 % celkového základu daně, uplatnit daňové zvýhodnění na děti a slevu na manžela, můžou nyní poplatníci, kteří uplatňují výdaje procentem z příjmů, tyto slevy a daňová zvýhodnění na děti využít. Nyní může uplatnit výdaje procentem z příjmů i podnikatel, který má zaměstnance, což v minulosti nemohl.

### **3.2.2 Nevýhody paušálních výdajů**

Mezi hlavní nevýhody patří omezení maximální výše výdajů. Výdaje procentem z příjmů už obsahují všechny výdaje, které může poplatník mít, navíc tedy nemůže uplatnit ani odpisy majetku. Nesmí mít ani obchodní majetek. Jestliže se podnikatel rozhodne pro výdaje procentem z příjmů, a má podle § 7 více příjmů, které spadají do jiných kategorií, nemůže u jednoho typu uplatnit výdaje procentem z příjmů a u jiného skutečné výdaje, způsob stanovení výdajů podle § 7 musí být jednotný. Pokud poplatník podá daňové přiznání s uplatněním výdajů procentem z příjmů, nemůže už podat dodatečné přiznání a použít skutečné výdaje, naopak to však je možné (Klimešová, 2018).

### **3.2.3 Změna uplatňování ze skutečných výdajů na výdaje procentem z příjmů**

Podle § 23 odst. 8 ZDP, pokud vedeme daňovou evidenci a chceme přejít na výdaje procentem z příjmů, musíme zvýšit základ daně o hodnotu pohledávek, výši nespotřebovaných zásob, o zůstatky vytvořených rezerv a snížit základ daně o hodnotu dluhů. Pokud vedeme účetnictví a chceme přejít na výdaje procentem z příjmů, musíme zvýšit základ daně o vytvořené daňové rezervy, opravné položky, přijaté zálohy, výnosy příštích období, výdaje příštích období a snížit základ daně o poskytnuté zálohy, příjmy příštích období a náklady příštích období (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018).

### **3.3 Daň stanovená paušální částkou**

Za splnění určitých podmínek si můžeme nechat daň z příjmů stanovit správcem daně paušální částkou. Abychom mohli takto stanovenou daň využít, musíme splnit následující podmínky.

Máme příjmy ze zemědělské výroby, z lesního a vodního hospodářství, ze živnosti, z jiného podnikání, ke kterému je zapotřebí podnikatelské oprávnění a příjmy z úroků z vkladů na podnikatelském účtu podle § 8 odst. g (Marková, 2019).

Podnikatelskou činnost musíme provozovat bez spolupracujících osob, s výjimkou manželů, kde druhý z manželů musí rovněž zažádat o stanovení daně paušální částkou. Výše ročních příjmů nesmí přesáhnout 5 000 000 Kč za předcházející tři zdaňovací období. Dále nesmíme být společníky ve společnosti. Naší povinností je podat žádost správci daně o stanovení daně paušální částkou nejpozději do 31. ledna běžného zdaňovacího období. V žádosti uvedeme předpokládané příjmy a výdaje a další skutečnosti rozhodné pro stanovení daně podle § 7a. Musíme vést jednoduchou evidenci o výši dosahovaných příjmu, o výši pohledávek a o hmotném majetku používaném pro výkon činnosti (Pelc, Pelech, 2018).

Daň stanovená paušální částkou musí činit minimálně 600 Kč a je splatná od 15. prosince běžného zdaňovacího období. Pokud ve zdaňovacím období obdržíme příjmy nad 15 000 Kč, které nebyly předpokládány při stanovení paušální daně, jedná se například o prodej majetku, který byl zařazen do obchodního majetku, musíme podat řádné daňové přiznání.

### **3.4 Spolupracující osoby**

Dalším způsobem, jak optimalizovat svou daňovou povinnost, je přerozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osoby. Právní úprava je obsažena § 13 ZDP. Jako podnikatelé můžeme rozdělit příjmy a výdaje na manžela (manželku), osoby žijící ve společně hospodařící domácnosti, přičemž nemusí být rodinnými příslušníky a na členy rodiny zúčastněné na provozu rodinného závodu (Hnátek, 2019).

Na spolupracující osoby lze rozdělit příjmy a výdaje ze samostatné činnosti, nikoliv podíly na zisku společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti. Spolupracující osoba by se měla podílet na podnikatelské činnosti (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018).

U spolupracujících osob musí být stejná výše podílu na příjmech i výdajích. Uzákoněny jsou podíly, jakými je možno rozdělit příjmy a výdaje na spolupracující osoby, a také maximální částka, o kterou příjmy mohou převyšovat výdaje za zdaňovací období nebo kalendářní měsíc, pokud spolupráce neprobíhala po celý rok. Tyto možnosti můžeme vidět v tabulce 3.6.

**Tab. 3.6 Limity pro spolupracující osoby**

Spolupracující osoba	Maximální podíl příjmů a výdajů	Maximální částka, o kterou příjmy převýší výdaje za zdaňovací období	Maximální výše, o kterou příjmy převýší výdaje za měsíc (i započatý)
Manžel (manželka)	50 %	540 000 Kč	45 000 Kč
Ostatní spolupracující osoby	v úhrnu 30 %	180 000 Kč	15 000 Kč

*Zdroj: vlastní zpracování, podle Marková, 2019, s. 18*

### 3.4.1 Výhody rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osoby

Je důležité uvést, že můžeme na spolupracující osoby převést i daňovou ztrátu. Je to výhodné zejména, pokud druhý z manželů také podniká a vykazuje zisk, zmiňovaná daňová ztráta, která se mu započte, jako spolupracující osobě, sníží jeho daňovou povinnost.

Výhodné je použít rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osoby, také pokud druhý z manželů nemá žádné zdanitelné příjmy, čímž nemůže uplatnit slevy na dani a odpočty od základu daně. Pokud spolupracující osoba zdanitelné příjmy má, ale nemůže slevy a odpočty uplatnit v plné výši, je také výhodné na ni převést určité procento příjmů a výdajů (Hnátek, 2019).

### 3.4.2 Nevýhody rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osoby

Příjmy a výdaje nemůžeme rozdělovat na děti, které nemají ukončenou povinnou docházku. Když příjmy a výdaje na děti rozdělujeme, už nemůžeme za dané období uplatnit daňové zvýhodnění na děti. To stejné platí i u manžela (manželky), pokud jsou spolupracujícími osobami, nemůžeme na něj uplatnit slevu na manžela (manželku).

Pokud máme daň stanovenou paušální částkou nemůžeme využít speciální úpravy a převádět příjmy a výdaje na spolupracující osoby.

Mezi nevýhody můžeme zařadit i povinnost spolupracujících osob podat přehledy zdravotní pojišťovně a správě sociálního zabezpečí, samozřejmě i doplatit rozdíly na zdravotním a sociálním pojištění. I když se to jeví jako nevýhoda, může být i přesto efektivní rozdělit příjmy a výdaje na spolupracující osoby, v konečném důsledku při snížení daňové povinnosti stejně ušetříme.



Vychopen (2018, s. 60) tvrdí, že „...*Zahájení spolupráce při samostatné činnosti podléhá povinnosti podat správci daně přihlášku k registraci k dani z příjmů fyzických osob (§ 39 ZDP), neboť začne-li poplatník vykonávat samostatnou činnost nebo z ní pobírat příjmy, je povinen oznámit tuto skutečnost správci daně do patnácti dnů.*“ Z toho vyplývá, že poplatník nemůže použít takovou optimalizaci daně, až když zpracovává daňové přiznání za minulý rok a zjišťuje, že rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osoby je výhodné.

### **3.5 Daňové odpisy**

Při pořízení majetku pro svou podnikatelskou činnost nemůžeme náklady na toto pořízení hned uplatnit ve formě nákladů nebo výdajů, ale do nákladů (výdajů) se dostávají postupně ve formě odpisů, a tím snižují základ daně. Odpisy vyjadřují formu opotřebení majetku a vyjadřují se jako roční.

Známe odpisy hmotného majetku a odpisy nehmotného majetku. Odpisy nehmotného majetku můžeme používat pouze v účetnictví. Dále se odpisování hmotného majetku dělí na rovnoměrné a zrychlené. Daňové odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

#### **3.5.1 Odpisy hmotného majetku**

Za hmotný majetek se považuje majetek s pořizovací cenou nad 40 000 Kč a s dobou použitelnosti delší než 1 rok.

Mezi takový majetek řadíme:

- samostatné movité věci a jejich soubory,
- budovy, domy a jednotky,
- stavby (s výjimkou podle § 26 odst. 2 písm. c ZDP),
- pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než 3 roky (ovocné stromy, vinice, chmelnice),
- dospělá zvířata a jejich skupiny (Marková, 2019).

Odpisy hmotného majetku lze na rozdíl od nehmotného majetku přerušit, pokud jsme ve ztrátě nebo jsou naše zisky nízké je z hlediska daňové optimalizace výhodné odpisy přerušit. Odpisy lze přerušit, kdy po přerušení pokračujeme v odepisování stejným způsobem, který byl doposud (Hnátek, 2019). V případě, že má poplatník více druhů hmotného majetku, který odepisuje, může přerušit třeba jen jeden z nich. Přerušit odpisy nemůže poplatník, který uplatňuje paušální výdaje.

Při pořízení takového majetku musíme majetek zařadit do odpisové skupiny, která nám určí dobu odpisování, roční odpisové sazby pro rovnoměrné odpisování a koeficienty pro zrychlené odpisování. Tyto údaje jsou obsaženy v ZDP a my je můžeme vidět v tabulkách 3.7, 3.8, 3.9.

**Tab. 3.7 Doba odpisování**

Odpisová skupina	Maximální doba odpisování	Příklady
1	3 roky	Kopírka, počítač
2	5 let	Automobil, kovoobráběcí stroj
3	10 let	Výtahy, skleníky
4	20 let	Průmyslové komíny, oplocení budov
5	30let	Dálnice, silnice, mosty
6	50 let	Administrativní budovy, obchodní domy

*Zdroj: vlastní zpracování, podle Marková, 2019, s.43*

Při třídění hmotného majetku do odpisových skupin se řídíme Přílohou č. 1 ZDP.

**Tab. 3.8 Rovnoměrné odpisování – roční odpisové sazby v %**

Odpisová skupina	V 1. roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

*Zdroj: vlastní zpracování, podle Marková, 2019, s.44*

Odpisové sazby obsažené v tabulce 3.8 jsou maximální roční odpisové sazby, můžeme si zvolit i odpisové sazby nižší. V § 31 ZDP jsou obsaženy i odpisové sazby při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování, a to o 20 %, 15 %, 10 %.

### Obr. 3.1 Vzorce výpočtů rovnoměrných odpisů

$\text{Roční odpis v prvním roce} = \text{vstupní cena} \cdot \text{sazba v prvním roce odpisování} / 100$
$\text{Roční odpis v dalších letech} = \text{vstupní cena} \cdot \text{sazba v dalších letech odpisování} / 100$

*Zdroj:* vlastní zpracování, podle ZDP, 2019

### Tab. 3.9 Zrychlené odpisování – koeficient pro zrychlené odpisování

Odpisová skupina	V 1. roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou zůstatkovou cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

*Zdroj:* vlastní zpracování, podle Marková, 2019, s.45

### Obr. 3.2 Vzorce výpočtu zrychlených odpisů

$\text{Roční odpis v prvním roce} = \text{vstupní cena} / \text{koeficient pro první rok odpisování}$
$\text{Roční odpis v dalších letech} = 2 \cdot \text{zůstatková cena} / (\text{koeficient pro další roky odpisování} - \text{počet odepsaných let})$

*Zdroj:* vlastní zpracování, podle ZDP, 2019

Výpočet zrychlených odpisů je o něco složitější, protože se nepočítá jen se vstupní cenou, nýbrž i se zůstatkovou cenou. To znamená, že po prvním roce odpisu se odečte od vstupní ceny roční odpis, tím získáme cenu zůstatkovou. V druhém roce se pracuje se zůstatkovou cenou a po výpočtu odpisu za druhý rok se odpis za druhý rok odečte od zůstatkové ceny, a tak se pokračuje až do úplného odepsání majetku. Jinak řečeno se od vstupní ceny odčítají oprávky, které představují kumulované odpisy.

#### 3.5.2 Odpisy nehmotného majetku

Za nehmotný majetek považujeme majetek s pořizovací cenou nad 60 000 Kč a s dobou použitelnosti delší než jeden rok.

Mezi nehmotný majetek řadíme:

- výsledky výzkumu a vývoje,

- software,
- ocenitelná práva a jiný majetek (Marková, 2019).

Odpisy nehmotného majetku se stanovují přesně na měsíce, podle zařazení majetku. A to následovně audiovizuální díla nejméně 18 měsíců, software a nehmotné výsledky výzkumu a vývoje nejméně 36 měsíců, ostatní nehmotný majetek nejméně 72 měsíců. Tyto minimální doby odpisování jsou nově uzákoněny pro nehmotný majetek zařazený do majetku poplatníka od roku 2018 (Pelc, Pelech, 2018).

### **3.6 Výdaje na automobil**

Výdaje na automobil souvisí se způsobem pořízení, a také jestli je automobil zahrnut v obchodním majetku či nikoliv.

Pokud si automobil koupíme a zařadíme do obchodního majetku, uplatňujeme výdaje (náklady) ve formě odpisů z pořizovací ceny. Jestliže si automobil pořídíme na finanční leasing, uplatňujeme výdaje (náklady) ve formě časově rozlišeného nájemného (Hnátek, 2019).

#### **3.6.1 Automobil zařazený do obchodního majetku**

Pokud je automobil zařazený do obchodního majetku, mohou být uplatněny výdaje (náklady) na odpisy, opravy a údržbu, garanční prohlídky, dálniční známky, pojištění, silniční daň, parkovné. Z hlediska uplatnění výdajů (nákladů) na pohonné hmoty se můžeme rozhodnout, mezi skutečně ujetými kilometry, při tomto způsobu musíme vést knihu jízd nebo uplatnit paušální výdaje na dopravu (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018).

Paušální výdaje na dopravu, podle § 24 odst. 2 zt) ZDP můžeme uplatňovat:

- ve výši 5000,- Kč na jedno motorové vozidlo, které bylo využito pouze pro účely dosažení, zajištění nebo udržení zdanitelných příjmů a současně toto vozidlo nebylo poskytnuto k užívání jiné osobě,
- ve výši 4000,- Kč, pokud bylo vozidlo použito i pro soukromé účely, které představují 80 % z částky 5000,- Kč (krácený paušál).

Pokud použijeme tzv. krácený paušál, budou se nám krátit všechny ostatní náklady na tento automobil, a to tak, že budeme moci uplatnit pouze 80 % z výdajů, jako jsou například odpisy, opravy, pojistné, kromě silniční daně. To znamená, že 20 % nákladů bude daňově neúčinných.

Paušální výdaje na dopravu jsou omezeny tak, že je můžeme uplatnit maximálně na 3 motorová vozidla za zdaňovací období. Jsou výhodné zejména, pokud nenajezdíme mnoho kilometrů, tím máme nízké náklady na pohonné hmoty.

Při skutečně ujetých kilometrech vedeme knihu jízd, záleží na nás, jestli uplatníme náklady na pohonné hmoty podle účtenek nebo podle průměrné ceny pohonných hmot dané Vyhláškou č. 333/2018 Sb., která provádí ustanovení zákoníku práce.

Podle Vyhlášky č. 333/2018 Sb. jsou průměrné ceny pohonných hmot následující:

- 33,10 Kč u benzínu automobilového 95 oktanů,
- 37,10 Kč u benzínu automobilového 98 oktanů,
- 33,60 Kč u motorové nafty.

### 3.6.2 Automobil nezařazený do obchodního majetku

V případě, že automobil nemáme zařazený v obchodním majetku, ale používáme jej pro podnikání, máme stejné možnosti uplatnění výdajů na pohonné hmoty, jako bychom měli automobil zařazený v obchodním majetku, ale při uplatnění skutečných kilometrů se ve vzorci používá náhrada za amortizaci.

#### Obr. 3.3 Vzorec pro výpočet náhrady km

Náhrada km = (průměrná spotřeba · cena pohonné hmoty) / 100 + sazba základní náhrady

*průměrná spotřeba*

*průměrná spotřeba dle technického průkazu*

*sazba základní náhrady*

*sazba základní náhrady za 1 km jízdy*

*Zdroj: vlastní zpracování*

Sazba základní náhrady u osobních silničních motorových vozidel pro rok 2019 činí podle § 157 odst. 4 zákoníku práce nejméně 4,10 Kč za 1 km jízdy.

### 3.7 Dílčí shrnutí

Ve 3. kapitole jsme se zaměřili na příjmy ze samostatné činnosti. Seznámili jsme se s možnostmi, jakými můžeme vést evidenci OSVČ, a také jsme si je srovnali. Vysvětlili jsme si, co znamenají paušální výdaje, a jak jimi můžeme optimalizovat daňovou povinnost. U možnosti optimalizace daně z příjmů ze samostatné činnosti jsme zůstali a představili si další možnosti, jako je rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osoby, daňové odpisy, které nám

umožňují za daných podmínek ovlivňovat základ daně, a také výdaje na automobil, respektive paušální výdaje na dopravu. Všechny tyto poznatky využijeme ve 4. kapitole, která bude praktická na modelovém příkladu.

## 4 ZHODNOCENÍ POSTUPŮ DAŇOVÉ OPTIMALIZACE FYZICKÉ OSOBY NA MODELOVÉM PŘÍKLADU

V této kapitole si na modelovém příkladu ukážeme možnosti daňové optimalizace, které jsme si teoreticky ukázali v minulých kapitolách, nyní si ukážeme, jak se vypočítá a optimalizuje daňová povinnost v praxi a na konkrétních číslech.

### 4.1 Přestavení podnikatele pana Nováka

Podnikatel pan Novák podniká na řemeslnou živnost jako elektrikář. Od roku 2014 vede daňovou evidenci a podle ní vykázal za zdaňovací období 2018 tyto příjmy a výdaje:

Příjmy daňové ve výši            1 108 000 Kč

Výdaje daňové ve výši            616 000 Kč

V roce 2018 pořídil pro podnikání nový měřič elektrické instalace VC 54 000 Kč, který se řadí do 1. odpisové skupiny.

Dále už 3 roky zrychleně odpisuje garáž, která slouží k uskladnění nářadí a materiálu, VC 200 000 Kč, odpisová skupina 5.

Pan Novák vykazuje daňovou ztrátu z minulého roku ve výši 18 000 Kč.

Pro podnikání používá vlastní osobní automobil, skutečné výdaje na automobil, dle knihy jízd činí 39 500 Kč. Automobil používá jak pro podnikání, tak pro osobní potřebu.

Podle § 8 ZDP má příjmy z kapitálového majetku ve výši 180 Kč.

Také vlastní byt, který pronajímá, tudíž má příjmy z nájmu podle § 9 ZDP. Měsíční nájemné činí 9 500 Kč, výdaje na tento byt měl v roce 2018 ve výši 20 400 Kč, a to za novou plovoucí podlahu.

Pan Novák si měsíčně platí soukromé životní pojištění ve výši 1 000 Kč a penzijní připojištění ve výši 1 500 Kč. Na soukromém životním pojištění tak zaplatil 12 000 Kč za rok a penzijním připojištění 18 000 Kč. Soukromé životní pojištění i penzijní připojištění uzavřel v souladu se zákonnými podmínkami, pro uplatnění odpočtu.

Během roku 2018 poskytnul pan Novák nepeněžitý dar mateřské škole, kterou navštěvuje jeho dcera, ve formě hracího koberce za 5 000 Kč, dle dokladu o nákupu. Protože je zdravý a nic mu v tom nebrání, 3krát během roku daroval krev.

Pan Novák se svou rodinou obývá dům, který pořídil v roce 2016 na hypotéku k zajištění své bytové potřeby, bude uplatňovat zaplacené úroky z hypotečního úvěru ve výši 55 800 Kč.

Má manželku a dvě děti syna Lukáše, který má 23 let a studoval na vysoké škole, studium ukončil v červnu 2018, bydlí ve společné domácnosti s rodiči. Dceru Lucii, které jsou 4 roky a chodí do mateřské školy, měsíční školkovná činí 850 Kč, v období letních prázdnin školku nenavštěvovala.

#### 4.1.1 Odpisy

Pan Novák uplatňuje odpisy na hmotný majetek, který eviduje na kartách DHM. Jedná se tedy o garáž, kterou odpisuje zrychleně 3 roky, tedy od roku 2015. Protože v roce 2018 pořídil nový měřič elektrické instalace, musíme rozhodnout, který způsob odpisování bude optimální, zda rovnoměrné odpisování, či zrychlené odpisování. V tabulce 4.1 uvidíme výši odpisů za všechna období, včetně odpisu pro rok 2018.

**Tab. 4.1 Zrychlené odpisy – garáž**

Období	Výpočet	Odpis	Zůstatková cena
2015	200 000/30	6 667 Kč	193 333 Kč
2016	2·193 333/(31-1)	12 889 Kč	180 444 Kč
2017	2·180 444/(31-2)	12 444 Kč	168 000 Kč
<b>2018</b>	<b>2·168 000/(31-3)</b>	<b>12 000 Kč</b>	<b>156 000 Kč</b>

*Zdroj: vlastní výpočet*

Protože se pro odpisy nového zařízení musíme rozhodnout, který způsob odpisování pro nás bude optimálnější, bude v tabulce 4.2 proveden výpočet rovnoměrných odpisů a v tabulce 4.3 výpočet zrychlených odpisů.

**Tab. 4.2 Rovnoměrné odpisy – měřič elektrické instalace**

Období	Výpočet	Odpis	Zůstatková cena
<b>2018</b>	<b>54 000·20/100</b>	<b>10 800 Kč</b>	<b>43 200 Kč</b>

*Zdroj: vlastní výpočet*



**Tab. 4.3 Zrychlené odpisy – měřič elektrické instalace**

Období	Výpočet	Odpis	Zůstatková cena
<b>2018</b>	<b>54 000/3</b>	<b>18 000 Kč</b>	<b>36 000 Kč</b>

*Zdroj:* vlastní výpočet

#### 4.1.2 Stanovení výdajů na automobil

Pan Novák používá pro podnikání vlastní osobní automobil, dle knihy jízd činí skutečné výdaje na automobil 39 500 Kč. Pro optimalizaci použijeme paušální výdaj na dopravu, podle § 24 odst. 2 ZDP, který činí 5 000 Kč na jedno vozidlo za kalendářní měsíc, protože používá automobil i pro osobní potřebu, můžeme uplatnit pouze část paušálu, a to ve výši 80 % z částky 5 000 Kč. Použijeme tedy částku 4 000 Kč za kalendářní měsíc, výpočet můžeme vidět na obrázku 4.1.

#### Obr. 4.1 Paušální výdaje na dopravu

Výše paušálu za automobil v roce 2018:
$4\,000 \cdot 12 = \mathbf{48\,000\,Kč}$

*Zdroj:* vlastní výpočet

V tomto případě vidíme, že paušální výdaj na dopravu je vyšší než skutečné výdaje, a proto je výhodné použít tento způsob uplatnění výdajů na dopravu. Musíme upravit výdaje a to tak, že odečteme od výdajů skutečné výdaje na automobil a přičteme paušální výdaje na dopravu.

#### 4.1.3 Dílčí základ daně § 7 ZDP

Pro zjištění dílčího základu daně ze samostatné činnosti lze využít více možností, při uplatnění skutečných výdajů se musíme rozhodnout, jaké odpisy nového zařízení zvolíme, zda nebude výhodné odpisy přerušit a jaké výdaje na automobil jsou výhodnější. Dále nám zákon umožňuje uplatnit výdaje procentem z příjmů za splnění příslušných omezení, také můžeme rozdělit příjmy a výdaje na spolupracující osoby.

Dílčí základ daně § 7 = příjmy – výdaje

Příjmy = 1 108 000 Kč

Výdaje = 616 000 – 39 500 (skutečné výdaje za automobil) + 48 000 (paušální výdaje za automobil) + 12 000 (odpis garáže) = 636 500 Kč

Dílčí základ daně § 7 = 1 108 000 – 636 500 = 471 500 Kč

### **1. Dílčí základ daně § 7 uplatněny skutečné výdaje a rovnoměrné odpisy měřiče**

Rovnoměrný odpis měřiče pro rok 2018 činí 10 800 Kč

Dílčí základ daně § 7 =  $471\,500 - 10\,800 = 460\,700$  Kč

### **2. Dílčí základ daně § 7 uplatněny skutečné výdaje a zrychlené odpisy měřiče**

Zrychlený odpis měřiče pro rok 2018 činí 18 000 Kč

Dílčí základ daně § 7 =  $471\,500 - 18\,000 = 453\,500$  Kč

### **3. Dílčí základ daně § 7 uplatněny paušální výdaje procentem z příjmů**

Vzhledem k tomu že pan Novák podniká na řemeslnou živnost, může si uplatnit výdajový paušál ve výši 80 % z příjmů.

Příjmy = 1 108 000 Kč

Výdaje =  $1\,108\,000 \cdot 0,80 = 886\,400$  Kč

Jelikož je určen strop pro výdaje určené procentem z příjmů, a to maximálně 800 000 Kč v této kategorii, není možné uplatnit výdaje v plné výši, ale pouze částku 800 000 Kč. Z této situace vyplývá, že částku 86 400 Kč tvoří daňově neúčinné výdaje.

Dílčí základ daně § 7 =  $1\,108\,000 - 800\,000 = 308\,000$  Kč

### **4. Dílčí základ daně § 7 rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osoby**

Syn Lukáš v červnu ukončil studium na vysoké škole, tedy od července nebyl studentem ani nepracoval, může být výhodné pro pana Nováka přerozdělení příjmu a výdajů na syna. Avšak se takto nemůže rozhodnout až po uplynutí období, za které podává daňové přiznání, při takovém jednání hrozí pokuta. Rozdělení příjmů a výdajů provedeme v maximálním možném podílu, na syna Lukáše tedy převedeme 30 % příjmů a výdajů pana Nováka.

Pokud se rozhodneme využít rovnoměrné odpisy měřiče, výpočet můžeme vidět v tabulce 4.4, jestliže zvolíme zrychlené odpisy měřiče, výpočet můžeme vidět v tabulce 4.5. V případě, že použijeme paušální výdaje procentem z příjmů, výpočet můžeme vidět v tabulce 4.6

**Tab. 4.4 Spolupracující osoby – rovnoměrné odpisy měřiče**

<b>Pan Novák 70 %</b>	<b>Syn Lukáš 30 %</b>
Příjmy = $1\,108\,000 \cdot 0,70 = 775\,600$ Kč	Příjmy = $1\,108\,000 \cdot 0,30 = 332\,400$ Kč
Výdaje = $647\,300 \cdot 0,70 = 453\,110$ Kč	Výdaje = $647\,300 \cdot 0,30 = 194\,190$ Kč
Dílčí základ daně = $775\,600 - 453\,110$	Základ daně = $332\,400 - 194\,190$
Dílčí základ daně = 322 490 Kč	Základ daně = 138 210 Kč

*Zdroj:* vlastní výpočet

**Tab. 4.5 Spolupracující osoby – zrychlené odpisy měřiče**

<b>Pan Novák 70 %</b>	<b>Syn Lukáš 30 %</b>
Příjmy = $1\,108\,000 \cdot 0,70 = 775\,600$ Kč	Příjmy = $1\,108\,000 \cdot 0,30 = 332\,400$ Kč
Výdaje = $654\,500 \cdot 0,70 = 458\,150$ Kč	Výdaje = $654\,500 \cdot 0,30 = 196\,350$ Kč
Dílčí základ daně = $775\,600 - 458\,150$	Základ daně = $332\,400 - 196\,350$
Dílčí základ daně = 317 450 Kč	Základ daně = 136 050 Kč

*Zdroj:* vlastní výpočet

**Tab. 4.6 Spolupracující osoby – paušální výdaje procentem z příjmů**

<b>Pan Novák 70 %</b>	<b>Syn Lukáš 30 %</b>
Příjmy = $1\,108\,000 \cdot 0,70 = 775\,600$ Kč	Příjmy = $1\,108\,000 \cdot 0,30 = 332\,400$ Kč
Výdaje = $800\,000 \cdot 0,70 = 560\,000$ Kč	Výdaje = $800\,000 \cdot 0,30 = 240\,000$ Kč
Dílčí základ daně = $775\,600 - 560\,000$	Základ daně = $332\,400 - 240\,000$
Dílčí základ daně = 215 600 Kč	Základ daně = 92 400 Kč

*Zdroj:* vlastní výpočet

## 5. Shrnutí variant dílčího základu daně § 7

V tabulce 4.7 můžeme vidět přehled variant, jakými jsme stanovili dílčí základ daně ze samostatné činnosti pana Nováka.

**Tab. 4.7 Možnosti dílčího základu daně § 7**

<b>Způsob stanovení výdajů</b>	<b>Dílčí základ daně § 7</b>
Skutečné výdaje – rovnoměrné odpisy měřiče	460 700 Kč
Skutečné výdaje – zrychlené odpisy měřiče	453 500 Kč
Výdaje stanovené procentem z příjmů	308 000 Kč
Spolupracující osoba – rovnoměrné odpisy měřiče	322 490 Kč
Spolupracující osoba – zrychlené odpisy měřiče	317 450 Kč
Spolupracující osoba – paušální výdaje procentem z příjmů	215 600 Kč

*Zdroj: vlastní zpracování*

#### **4.1.4 Dílčí základ daně § 8 ZDP**

Pan Novák má příjem i z kapitálového majetku, musíme tento příjem zahrnout do dílčího základu daně, podle § 8 ZDP, a to ve výši 180 Kč.

#### **4.1.5 Dílčí základ daně § 9 ZDP**

Vzhledem k tomu, že pan Novák pronajímá svůj byt, má tedy příjem z nájmu. Pro optimalizaci tohoto dílčího základu daně, musíme zjistit, zda je pro pana Nováka vhodnější uplatnit skutečné výdaje, které během roku 2018 vynaložil na byt, který pronajímá, nebo zda uplatnit ve výši 30 % z příjmů z nájmu, nejvýše však do částky 300 000 Kč.

##### **1. Skutečné výdaje**

Měsíční nájem činí 9 500 Kč, roční příjmy jsou tedy rovny 114 000 Kč a výdaje za novou plovoucí podlahu činí 20 400 Kč.

$$\text{Dílčí základ § 9} = 114\,000 - 20\,400 = 93\,600 \text{ Kč}$$

##### **2. Výdaje procentem z příjmů**

$$\text{Příjmy} = 114\,000 \text{ Kč}$$

$$\text{Výdaje} = 114\,000 \cdot 0,30 = 34\,200 \text{ Kč}$$

$$\text{Dílčí základ daně § 9} = 114\,000 - 34\,200 = 79\,800 \text{ Kč}$$

Z výpočtu jasně vyplývá, že je výhodnější druhá varianta, z důvodu vyšších výdajů, a tudíž nižšího dílčího základu daně, a to ve výši 79 800 Kč.

#### 4.1.6 Nezdánitelné části základu daně

Pan Novák poskytl dar mateřské škole ve formě hracího koberce pro děti za částku 5 000 Kč. Jsou splněny podmínky pro uplatnění daru, částka je vyšší než 1 000 Kč, avšak nepřesahuje 15 % základu daně.

Za dárcovství krve je možno od základu daně odečíst 3 000 Kč za jeden odběr, pan Novák daroval krev celkem 3krát, proto je možno odečíst částku 9 000 Kč.

Úroky z hypotečního úvěru lze odečíst až do částky 300 000 Kč, zákonné podmínky byly dodrženy, pan Novák dům s rodinou využívá k zajištění své bytové potřeby, částku 55 800 Kč můžeme odečíst.

Pan Novák si měsíčně spoří na penzijním připojištění částku 1 500 Kč, při uzavření pojistné smlouvy splnil podmínky. Jako nezdanitelnou část základu daně lze využít částku zaplacenou nad 1 000 Kč měsíčně, protože právě od této částky vzniká nárok na maximální státní příspěvek, proto můžeme odečíst částku 6 000 Kč.

U soukromého životního pojištění můžeme odečíst celou částku 12 000 Kč, protože byly splněny podmínky a maximálně lze v úhrnu odečíst 24 000 Kč. Souhrn nezdanitelných částí základu daně můžeme vidět v obrázku 4.2.

#### Obr. 4.2 Souhrn nezdanitelných částí základu daně

Bezüplatné plnění (dar) = 5 000 Kč
Dárcovství krve = 3 000 Kč
Úroky z hypotečního úvěru = 55 800 Kč
Penzijní připojištění = 6 000 Kč
Soukromé životní pojištění = 12 000 Kč
<b>Daňová úspora celkem = 87 800 Kč</b>

*Zdroj: vlastní zpracování*

#### 4.1.7 Odčitatelné položky

Jako jedinou odčitatelnou položku může uplatnit pan Novák daňovou ztrátu, kterou vykazuje z minulého roku ve výši 18 000 Kč, možnost uplatnit daňovou ztrátu můžeme v pěti následujících obdobích po období, kdy byla daňová ztráta vyměřena.

#### 4.1.8 Slevy a daňová zvýhodnění

Základní slevou pro poplatníky DZPFO je sleva 24 840 Kč na poplatníka. Jako další slevu využijeme § 35 bb, sleva za umístění dítěte v předškolním zařízení. Maximálně lze slevu uplatnit do výše minimální mzdy, která pro rok 2018 činila 12 200 Kč. Pan Novák platil měsíční školkovné ve výši 850 Kč, jeho dcera školu navštěvovala 10 měsíců v roce 2018. Můžeme tedy uplatnit slevu za umístění dítěte ve výši 8 500 Kč.

Pan Novák má 2 děti, proto můžeme uplatnit daňové zvýhodnění dle § 35 c ZDP. Syn Lukáš ukončil studium na vysoké škole v červnu, proto můžeme uplatnit daňové zvýhodnění na první a druhé dítě jen do června, od července musíme uplatnit pouze na jedno dítě, a to na dceru Lucii. Výpočet daňového zvýhodnění na děti můžeme vidět v tabulce 4.8.

**Tab. 4.8 Daňové zvýhodnění na děti**

Dítě	Období	Výpočet	Daňové zvýhodnění
1. dítě Lucie	1. – 12. měsíc 2018	15 204	15 204 Kč
2. dítě Lukáš	1. – 6. měsíc 2018	$19\,404/12 \cdot 6$	9 702 Kč

*Zdroj:* vlastní výpočet

Souhrn slev a daňových zvýhodnění můžeme vidět na obrázku 4.3.

**Obr. 4.3 Souhrn slev a daňových zvýhodnění**

Sleva na poplatníka = 24 840 Kč
Sleva za umístění dítěte = 8 500 Kč
Daňové zvýhodnění 1. dítě = 15 204 Kč
Daňové zvýhodnění 2. dítě = 9 702 Kč
<b>Daňová úspora celkem = 58 246 Kč</b>

*Zdroj:* vlastní zpracování

## 4.2 Komparace možností výpočtu DZPFO

V této části vypočteme jednotlivé možnosti stanovení daňové povinnosti, vyhodnotíme postupy, které porovnáme a najdeme optimální řešení pro pana Nováka.

### 4.2.1 Skutečné výdaje – rovnoměrné odpisy měřiče

Konstrukci základu daně a výpočet daňové povinnosti, uvidíme v tabulce 4.9. Na základě postupu, který jsme si uvedli ve druhé kapitole v tabulce 2.2

**Tab. 4.9 Konstrukce základu daně a výpočet DZPFO č. 1**

DZD § 7	460 700 Kč
+ DZD § 8	180 Kč
+ DZD § 9	79 800 Kč
= Součet DZD	540 680 Kč
Nezdanitelné části základu daně:	
- Dar	5 000 Kč
- Dárcovství krve	9 000 Kč
- Úroky z hypotečního úvěru	55 800 Kč
- Penzijní připojištění	6 000 Kč
- Soukromé životní pojištění	12 000 Kč
Odčitatelné položky:	
- Odečet daňové ztráty	18 000 Kč
= Základ daně	434 880 Kč
= Základ daně zaokrouhlený	434 800 Kč
Sazba daně	15 %
Daň	65 220 Kč
Slevy a daňová zvýhodnění:	
- Sleva na poplatníka	24 840 Kč
- Sleva za umístění dítěte	8 500 Kč
- Daňové zvýhodnění na děti	24 906 Kč
= <b>Zbývá doplatit</b>	<b>6 974 Kč</b>

*Zdroj: vlastní výpočet*

Zde vidíme, že kdybychom použili tento způsob, byl by velice neefektivní, přišli bychom o celý daňový bonus na děti ve výši 24 906 Kč. Ještě bychom byli povinni uhradit doplatek na dani ve výši 6 974 Kč.

#### 4.2.2 Skutečné výdaje – zrychlené odpisy měřiče

Konstrukci základu daně a výpočet daňové povinnosti, uvidíme v tabulce 4.10. Výpočet se bude lišit pouze o odpisy měřiče elektrické instalace, použijeme zrychlený odpis měřiče.

**Tab. 4.10 Konstrukce základu daně a výpočet DZPFO č. 2**

DZD § 7	453 500 Kč
+ DZD § 8	180 Kč
+ DZD § 9	79 800 Kč
= Součet DZD	533 480 Kč
- Nezdanitelné části základu daně	87 800 Kč
- Odčitatelné položky	18 000 Kč
= Základ daně	427 680 Kč
= Základ daně zaokrouhlený	427 600 Kč
Sazba daně	15 %
Daň	64 140 Kč
Slevy a daňová zvýhodnění:	
- Sleva na poplatníka	24 840 Kč
- Sleva za umístění dítěte	8 500 Kč
- Daňové zvýhodnění na děti	24 906 Kč
= <b>Zbývá doplatit</b>	<b>5 894 Kč</b>

*Zdroj: vlastní výpočet*

Zde vidíme, že se daňová povinnost snížila o 1 080 Kč, protože se výdaje navýšily o 7 200 Kč za použití zrychleného odpisu měřiče. Pan Novák bude sice doplácet na dani méně než v předchozím případě, avšak stále přichází o celý daňový bonus na děti.



#### 4.2.3 Výdaje určené procentem z příjmů

Jak už jsme výše zjistili, výdaje určené procentem z příjmů přesáhly maximální výši, kterou je možno použít. To ale nemusí znamenat, že tento způsob je neefektivní a přesvědčíme se o tom v tabulce 4.11.

**Tab. 4.11 Konstrukce základu daně a výpočet DZPFO č. 3**

DZD § 7	308 000 Kč
+ DZD § 8	180 Kč
+ DZD § 9	79 800 Kč
= Součet DZD	387 980 Kč
- Nezdanitelné části základu daně	87 800 Kč
- Odčitatelné položky	18 000 Kč
= Základ daně	282 180 Kč
= Základ daně zaokrouhlený	282 100 Kč
Sazba daně	15 %
Daň	42 315 Kč
Slevy a daňová zvýhodnění:	
- Sleva na poplatníka	24 840 Kč
- Sleva za umístění dítěte	8 500 Kč
- Daňové zvýhodnění na děti	24 906 Kč
= <b>Přeplatek na dani (DAŇOVÝ BONUS)</b>	<b>- 15 931 Kč</b>

*Zdroj: vlastní výpočet*

Při tomto způsobu konstrukce DZPFO můžeme vidět, že pan Novák přišel o daňový bonus ve výši 8 975 Kč, avšak na dani nezaplatí nic, naopak mu bude vrácen daňový bonus na děti ve výši 15 931 Kč.

Při uplatnění výdajů procentem z příjmů už jsou ve výdajích zahrnuty všechny výdaje, které mohou nastat, včetně odpisů i paušálních výdajů na automobil. V tomto případě můžeme vést evidenci započatých odpisů nadále, jen pro sebe na kartách DHM. Započaté odpisy nelze přerušit ani snížit sazby, při tomto uplatnění výdajů.

Na nový přístroj není povinnost zahájit odpisování, proto nebudeme zahajovat odpisování měřiče elektrické instalace. Pan Novák by tak přišel o odpisy majetku zbytečně, když jsou zahrnuty v paušálních výdajích.

#### 4.2.4 Spolupracující osoba – rovnoměrné odpisy měřiče

Pokud by pan Novák rozdělil část svých příjmů a výdajů na syna Lukáše, přišel by tak o daňové zvýhodnění na syna. Vzhledem k tomu, že nemůže na syna uplatnit daňové zvýhodnění v roční výši, ale pouze po dobu studia, které trvalo jen do června. Dále je nutné zvážit odvody, které by plynuly synovi ze samostatné činnosti na zdravotním a sociálním pojištění. Výpočet pro stanovení daňové povinnosti pana Nováka můžeme vidět v tabulce 4.12.

**Tab. 4.12 Konstrukce základu daně a výpočet DZPFO č. 4**

DZD § 7	322 490 Kč
+ DZD § 8	180 Kč
+ DZD § 9	79 800 Kč
= Součet DZD	402 470 Kč
- Nezdánitelné části základu daně	87 800 Kč
- Odčitatelné položky	18 000 Kč
= Základ daně	296 670 Kč
= Základ daně zaokrouhlený	296 600 Kč
Sazba daně	15 %
Daň	44 490 Kč
Slevy a daňová zvýhodnění:	
- Sleva na poplatníka	24 840 Kč
- Sleva za umístění dítěte	8 500 Kč
- Daňové zvýhodnění na děti	15 204 Kč
= <b>Přeplatek na dani (DAŇOVÝ BONUS)</b>	<b>- 4 054 Kč</b>

*Zdroj: vlastní výpočet*

Při tomto způsobu konstrukce DZPFO můžeme vidět, že pan Novák přišel o daňový bonus ve výši 11 150 Kč za dceru Lucii a v celé výši 9 702 Kč za syna Lukáše, protože na spolupracující osobu nelze uplatnit daňové zvýhodnění, avšak na dani nezaplatí nic, naopak mu bude vrácen daňový bonus na děti ve výši 4 054 Kč. Rozdělení na spolupracující osobu v tomto případě není výhodnější než u způsobu paušálních výdajů.

#### 4.2.5 Spolupracující osoba – zrychlené odpisy měřiče

Nyní ověříme, jaká daňová povinnost plyne panu Novákovi při rozdělení příjmů a výdajů na spolupracujícího syna, když použijeme zrychlené odpisy měřiče. Výpočet můžeme vidět v tabulce 4.13.

**Tab. 4.13 Konstrukce základu daně a výpočet DZPFO č. 5**

DZD § 7	317 450 Kč
+ DZD § 8	180 Kč
+ DZD § 9	79 800 Kč
= Součet DZD	397 430 Kč
- Nezdanitelné části základu daně	87 800 Kč
- Odčitatelné položky	18 000 Kč
= Základ daně	291 630 Kč
= Základ daně zaokrouhlený	291 600 Kč
Sazba daně	15 %
Daň	43 740 Kč
Slevy a daňová zvýhodnění:	
- Sleva na poplatníka	24 840 Kč
- Sleva za umístění dítěte	8 500 Kč
- Daňové zvýhodnění na děti	15 204 Kč
= <b>Přeplatek na dani (DAŇOVÝ BONUS)</b>	<b>- 4 804 Kč</b>

*Zdroj: vlastní výpočet*

Při tomto způsobu přišel pan Novák o daňový bonus 10 400 Kč a u syna o celý daňový bonus. Přeplatek na dani se od předchozího způsobu mírně zvyšuje, avšak rozdělení na spolupracující osobu ani v tomto případě není výhodnější než u způsobu paušálních výdajů.

#### 4.2.6 Spolupracující osoba – za použití paušálních výdajů

Nyní ověříme, jaká daňová povinnost plyne panu Novákovi, při rozdělení příjmu a výdajů na spolupracujícího syna, když použijeme paušální výdaje. Výpočet můžeme vidět v tabulce 4.14.

**Tab. 4.14 Konstrukce základu daně a výpočet DZPFO č. 6**

DZD § 7	215 600 Kč
+ DZD § 8	180 Kč
+ DZD § 9	79 800 Kč
= Součet DZD	295 580 Kč
- Nezdanitelné části základu daně	87 800 Kč
- Odčitatelné položky	18 000 Kč
= Základ daně	189 780 Kč
= Základ daně zaokrouhlený	189 700 Kč
Sazba daně	15 %
Daň	28 455 Kč
Slevy a daňová zvýhodnění:	
- Sleva na poplatníka	24 840 Kč
- Sleva za umístění dítěte	8 500 Kč
- Daňové zvýhodnění na děti	15 204 Kč
= <b>Přeplatek na dani (DAŇOVÝ BONUS)</b>	<b>15 204 Kč</b>

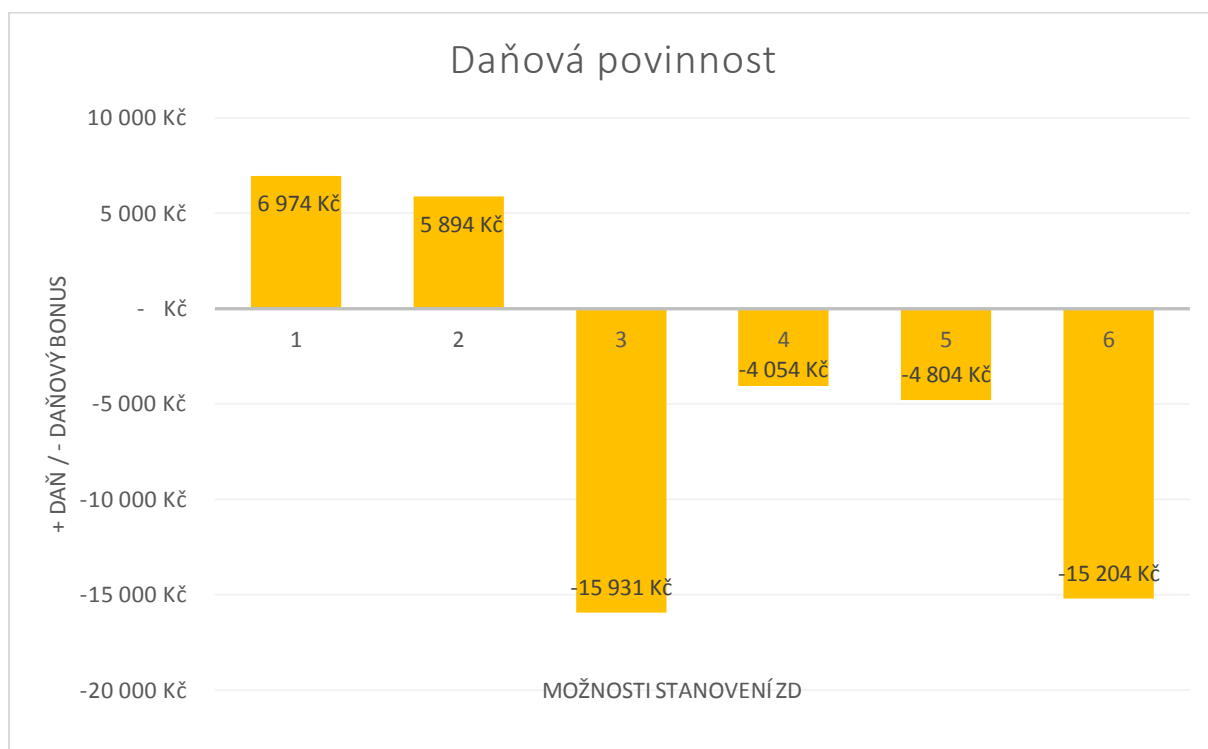
*Zdroj:* vlastní výpočet

Při tomto způsobu získá pan Novák celý daňový bonus na dceru zpět, ale přijde o bonus na syna Lukáše. Ani v tomto případě není tento postup optimálnější než při uplatnění paušálních výdajů, čistě panem Novákem bez spolupracujících osob.

#### 4.3 Optimální řešení z hlediska DZPFO

Z hlediska DZPFO ze všech možných variant nám vychází nejlépe třetí způsob výpočtu, při kterém jsme zvolili vyjádření výdajů procentem z příjmů. Zde vychází, že by byl vrácen panu Novákovi daňový bonus na děti v částce 15 931 Kč. Grafické zobrazení všech způsobů výpočtu daňové povinnosti můžeme vidět na obrázku 4.4.

**Obr. 4.4 Grafické zobrazení jednotlivých způsobů výpočtu daně**



*Zdroj:* vlastní zpracování

Jako optimální řešení z hlediska DZPFO vybíráme třetí variantu, při které bude panu Novákovi vrácen daňový bonus ve výši 15 931 Kč. Zálohy na daň z příjmů pro další rok pan Novák platit nebude, protože jeho daňová povinnost nepřesáhla 30 000 Kč.

#### 4.3.1 Rozbor optimalizačních položek

Na snížení základu daně mají vliv nezdánitelné části základu daně a odčitatelné položky v celé výši, ale na výslednou daň mají vliv pouze z 15 % původní hodnoty. Propoččet můžeme vidět na obrázku 4.5.

**Obr. 4.5 Vliv nezdánitelných částí základu daně a odčitatelných položek na DZPFO**

$\text{Nezdánitelné části základu daně} = 87\,800 \cdot 0,15 = 13\,170 \text{ Kč}$ $\text{Odčitatelné položky} = 18\,000 \cdot 0,15 = 2\,700 \text{ Kč}$
--

*Zdroj:* vlastní výpočet

Slevy na dani mají na výslednou daň vliv v celé částce, až do výše daňové povinnosti, pokud jsou vyšší, tak je daň vždy nula korun. Daňová zvýhodnění mají na výslednou daň vliv v celé částce, pokud je daňové zvýhodnění vyšší, než daň z příjmů, mění se z povinnosti zaplatit

daň na vyplacení daňového bonusu. Abychom si mohli udělat rozbor optimalizačních položek, musíme stanovit procento jednotlivých položek snižujících daň v závislosti na snížení daně, pokud by nebyla použita žádná položka snižující daň. Tento výpočet uvidíme v tabulce 4.15.

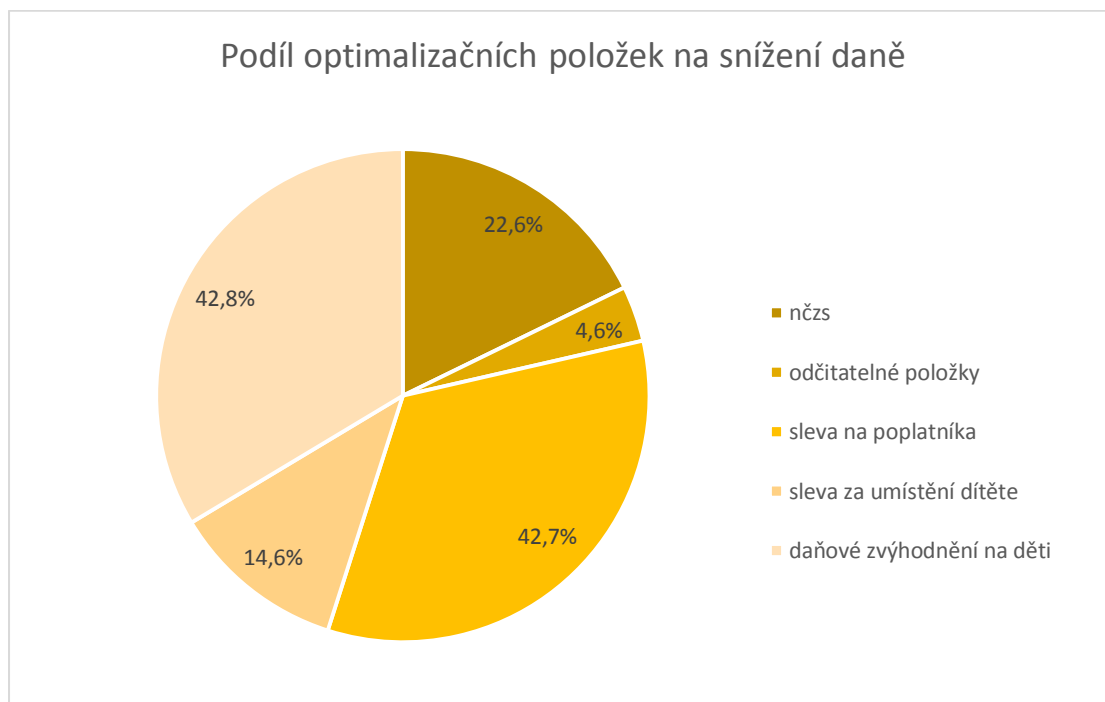
**Tab. 4. 15 Vliv jednotlivých položek na snížení daně**

Položka	Výpočet	Výsledek	Výsledek v %
Dílčí základ daně	387 980		
Základ daně	387 900		
Daň (bez použití optimalizace)	$387\,900 \cdot 0,15$	58 185 Kč	
Nezdanitelné části základu daně	$13\,170/58\,185$	0,2263	22,6
Odčitatelné položky	$2\,700/58\,185$	0,4640	4,6
Sleva na poplatníka	$24\,840/58\,185$	0,4269	42,7
Sleva za umístění dítěte	$8\,500/58\,185$	0,1461	14,6
Daňové zvýhodnění na děti	$24\,906/58\,185$	0,4280	42,8

Zdroj: Tab. 4.11, vlastní výpočet

V jaké míře mají vliv jednotlivé položky na výslednou daň z příjmů, můžeme vidět v následujícím grafu na obrázku 4.6. Pro zhotovení grafu jsou použity hodnoty z tabulky 4.15.

**Obr. 4.6 Podíl optimalizačních položek na snížení daně**



Zdroj: Tab. 4.15, vlastní zpracování

Z grafu vyplývá, že největší podíl na snížení daně má sleva na poplatníka a daňové zvýhodnění na děti, další výrazný podíl mají nezdánitelné části základu daně.

#### 4.4 Optimální řešení z hlediska odvodů na sociální a zdravotní pojištění

Vzhledem k tomu, že je rozdíl mezi variantou 3, kdy jsme použili paušální výdaje a variantou 6, kdy jsme použili paušální výdaje s rozdělením příjmů a výdajů na spolupracující osobu jen 727 Kč, můžeme se domnívat, že je sice výhodnější z hlediska DZPFO použít variantu 3, kdy bude pan Novák uplatňovat paušální výdaje bez spolupracující osoby, ale musíme zvážit, zda z hlediska odvodů na sociální a zdravotní pojištění, nepomůže právě spolupracující osoba.

##### 4.4.1 Varianta 3 výdaje procentem z příjmů

Nyní si spočítáme, jaké odvody bude muset pan Novák zaplatit při variantě 3, kdy uplatní výdaje procentem z příjmů. Na obrázku 4.7 můžeme vidět výpočet sociálního a zdravotního pojištění za rok 2018.

**Obr. 4.7 Výpočet sociálního a zdravotního pojištění pana Nováka**

$ZD = 308\,000 \text{ Kč}$
$\text{Vyměřovací základ} = 308\,000 \cdot 0,5 = 154\,000 \text{ Kč}$
<b>Sociální pojištění: <math>154\,000 \cdot 0,292 = 44\,968 \text{ Kč}</math></b>
$\text{Zdravotní pojištění: } 154\,000 \cdot 0,135 = 20\,790$
$\text{Minimální záloha zdravotní pojištění } 2\,024 \text{ Kč}$
<b>Zdravotní pojištění: <math>2\,024 \cdot 12 = 24\,288 \text{ Kč}</math></b>
<b>CELKEM ODVODY = <math>44\,968 + 24\,288 = 69\,265 \text{ Kč}</math></b>

*Zdroj: vlastní výpočet*

##### 4.4.2 Varianta 6 spolupracující osoba výdaje procentem z příjmů

Nyní si spočítáme, jaké odvody bude muset pan Novák zaplatit při variantě 6, kdy rozdělí 30 % příjmů a výdajů na syna za uplatnění výdajů procentem z příjmů. Na obrázku 4.8 můžeme vidět výpočet sociálního a zdravotního pojištění pana Nováka za rok 2018. Na obrázku 4.9 můžeme vidět výpočet sociálního a zdravotního pojištění syna Lukáše.

#### Obr. 4.8 Výpočet sociálního a zdravotního pojištění pana Nováka

$ZD = 215\,600 \text{ Kč}$
$\text{Vyměřovací základ} = 215\,600 \cdot 0,5 = 107\,800 \text{ Kč}$
<b>Sociální pojištění: <math>107\,800 \cdot 0,292 = 31\,478 \text{ Kč}</math></b>
$\text{Zdravotní pojištění: } 107\,800 \cdot 0,135 = 14\,553 \text{ Kč}$
Minimální záloha zdravotní pojištění 2 024 Kč
<b>Zdravotní pojištění: <math>2\,024 \cdot 12 = 24\,288 \text{ Kč}</math></b>
<b>CELKEM ODVODY = <math>31\,478 + 24\,288 = 55\,766 \text{ Kč}</math></b>

*Zdroj: vlastní zpracování*

#### Obr. 4.9 Výpočet sociálního a zdravotního pojištění syna Lukáše

$ZD = 92\,400 \text{ Kč}$
$\text{Vyměřovací základ} = 92\,400 \cdot 0,5 = 46\,200 \text{ Kč}$
$\text{Sociální pojištění: } 46\,200 \cdot 0,292 = 13\,491 \text{ Kč}$
1. – 6. měsíc vedlejší činnost = $1\,125 \cdot 6 = 6\,750 \text{ Kč}$
7. – 12. měsíc hlavní činnost = $2\,189 \cdot 6 = 13\,134 \text{ Kč}$
<b>Sociální pojištění = <math>6\,750 + 13\,134 = 19\,884 \text{ Kč}</math></b>
$\text{Zdravotní pojištění: } 46\,200 \cdot 0,135 = 6\,237 \text{ Kč}$
Minimální záloha zdravotní pojištění 2 024 Kč
1. – 6. měsíc vedlejší činnost = neplatí (student)
<b>7. – 12. měsíc hlavní činnost = <math>2\,024 \cdot 6 = 12\,144 \text{ Kč}</math></b>
<b>CELKEM ODVODY = <math>19\,884 + 12\,144 = 32\,028 \text{ Kč}</math></b>

*Zdroj: vlastní zpracování*

Nyní si obě varianty srovnáme, když bude pan Novák uplatňovat výdaje procentem sám zaplatí za odvody celkem 69 265 Kč. Pokud zvolí variantu spolupracující osoby zaplatí pan Novák za odvody celkem 55 776 Kč a jeho syn 32 028 Kč.

Pokud by syn nebyl spolupracující osobou a vzhledem k ukončení studia v 6. měsíci 2018 by se musel přihlásit na úřad práce, pokud by tak neučinil, stal by se osobou bez zdanitelných příjmů, která má povinnost si zálohy na zdravotní pojištění hradit sama. Měsíční výše zálohy osoby bez zdanitelných příjmů činí částku 1 647 Kč za rok 2018 (elektronické zdroje VZP).

Syn Lukáš by tak zaplatil na zdravotním pojištění částku =  $6 \cdot 1\,647 = 9\,882 \text{ Kč}$



Srovnání odvodů při variantě 3 a variantě 6 můžeme vidět v tabulce 4.16.

**Tab. 4.16 Srovnání odvodů na sociální a zdravotní pojištění**

	Sociální pojištění	Zdravotní pojištění	Celkem
Pouze pan Novák	44 968 Kč	24 288 Kč	69 265 Kč
Spolupráce:	51 362 Kč	36 432 Kč	87 794 Kč
Pan Novák	31 478 Kč	24 288 Kč	55 766 Kč
Syn Lukáš	19 884 Kč	12 144 Kč	32 028 Kč
Syn Lukáš samoplátce		9 882 Kč	9 882 Kč

*Zdroj: vlastní zpracování*

Pokud by pan Novák využil variantu 6, ušetřil by na sociálním a zdravotním pojištění částku 13 499. Jeho syn by však na odvodech zaplatil 32 028 Kč, když vezmeme v úvahu, že by sám jako osoba bez zdanitelných příjmů platil zdravotní pojištění v částce 9 882 Kč, a tuto částku odečteme, vychází nám, že navíc zaplatí pouze 22 146 Kč.

Přestože by pan Novák ušetřil na odvodech částku 13 499 Kč, je tento způsob neoptimální z hlediska povinnosti syna, platit zdravotní a sociální pojištění, úleva by přicházela v případě, kdyby syn byl studentem po celý rok.

Z toho vyplývá, že nejvhodnější způsob pro pana Nováka je uplatnění výdajů procentem z příjmů. Pan Novák nezaplatí na dani nic, naopak mu bude vyplacen daňový bonus, pouze bude hradit odvody na sociální a zdravotní pojištění v částce 69 265 Kč.

#### **4.5 Dílčí shrnutí**

Ve 4. kapitole jsme si uvedli modelový příklad, podnikatele pana Nováka, který měl určité příjmy a výdaje, našli jsme způsoby, jakými lze stanovit základ daně. Využili jsme odpisů, ztráty z minulých let i paušálu na dopravu.

Mezi prvky optimalizace patřily hlavně výdajové paušály, které jsme použili jak u příjmů ze samostatné činnosti, tak u příjmů z nájmu. Dále jsme použili nezdanitelné části základu daně, které jsme při splnění zákonných podmínek odečetli od základu daně. Od výsledných daní z příjmů jsme odečetli slevy a daňová zvýhodnění, které mohl poplatník uplatnit. Poté jsme provedli komparaci jednotlivých způsobů stanovení základu daně a na základě nejvyššího daňového bonusu vybrali optimální řešení z hlediska DZPFO. A následně zjišťovali, které optimalizační položky měly na snížení daně největší vliv.

Vzhledem k tomu, že nám vyšly dvě varianty, které nebyly vzdálené výsledkem daňového bonusu, provedli jsme výpočet sociálního a zdravotního pojištění pana Nováka, abychom zjistili, zda nedojde k optimalizaci odvodů na sociální a zdravotní pojištění při spolupráci se synem. Zjistili jsme však, že nikoliv a optimálním řešením pro nás zůstala varianta, při které jsme použili výdajový paušál.

## 5 ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo získání teoretických znalostí z oblasti daňové soustavy České republiky, konkrétně daně z příjmů fyzické osoby, a na základě těchto znalostí provést optimalizaci daně z příjmů OSVČ.

Pro splnění cíle bylo zapotřebí získat teoretické znalosti problematiky daně z příjmů fyzických osob. K tomu sloužila druhá a třetí kapitola bakalářské práce. V druhé kapitole byla provedena charakteristika daňové soustavy a zaměřili jsme se na daň z příjmů fyzických osob ze samostatné činnosti. Zjistili jsme, kdo je podnikající osoba, jaké jsou její povinnosti, jak se stanovuje základ daně, jaké jsou jeho nezdanitelné části a položky odčitatelné, jak se daň vypočítá, jakých slev na dani a daňových zvýhodnění může fyzická osoba využít.

Ve třetí kapitole jsme analyzovali možnosti daňové optimalizace. Mezi tyto možnosti jsme zařadili způsob vedení evidence, jako účetnictví a daňovou evidenci, které jsme srovnali. Dále často využívané paušální výdaje, které šetří čas i peníze, protože jsou nenáročné na administrativu a podnikatel si dokáže daňovou povinnost vypočítat sám, čímž ušetří. Hlavní nevýhodou u tohoto způsobu je maximální výše výdajů, kterou může OSVČ uplatnit. Jako další způsob daňové optimalizace jsme si vysvětlili rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osoby. Hlavní nevýhodou u tohoto způsobu je, že se nemůžeme pro tento způsob optimalizace rozhodnout až při zpracování daňového přiznání, tuto skutečnost má spolupracující osoba povinnost hlásit správci daně do 15 dnů. Mezi další prvky daňové optimalizace jsme zařadili odpisy a paušální výdaje na dopravu.

Ve čtvrté kapitole jsme na modelový příklad aplikovali teoretické znalosti z druhé a třetí kapitoly práce. Našli jsme možnosti, kterými lze stanovit základ daně. Využili jsme odpisů hmotného majetku, ztráty z minulých let i paušálu na dopravu. Mezi prvky optimalizace patřily hlavně výdajové paušály, které jsme použili jak u příjmů za samostatné činnosti, tak u příjmů z nájmu, nakonec se tento způsob ukázal jako optimální. Vzhledem k tomu, že nám vyšly dvě varianty, které nebyly vzdálené, co se týče výsledného daňového bonusu, provedli jsme výpočet, zda nedojde ke snížení odvodů na sociální a zdravotní pojištění při využití spolupracující osoby.

Při analýze optimálního řešení jsme si všimli, že výdaje určené procentem z příjmů přesáhly maximální výši, avšak pokud jsme použili limit, byl i přesto tento způsob efektivní. Vzhledem k tomu, že paušální výdaje zahrnují všechny výdaje včetně odpisů, bylo doporučeno nezahajovat odpisování nového zařízení, a již zahájené odpisy vést v evidenci jen pro sebe, pro

případ použití skutečných výdajů v příštím zdaňovacím období. Protože započaté odpisy nelze přerušit ani snížit, při tomto způsobu uplatnění výdajů.

Tato práce může sloužit k získání teoretických znalostí z oblasti daně z příjmů, a jako návod k optimalizaci daně z příjmů OSVČ.

## Seznam použité literatury

### a) Odborná kniha

DUŠEK, Jiří. *Daně z příjmů 2017: přehledy, daňové a účetní tabulky*. 12. vyd. Praha: Grada Publishing, 2017. 206 s. ISBN 978-80-271-0421-5

DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel, PITTERLING a Hana SKALICKÁ. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2018*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 294 s. ISBN 978-80-7552-125-5

HNÁTEK, Miloslav. *Zcela legální daňové triky: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory*. 3. vyd. Praha: ESAP, 2019. 248 s. ISBN 978-80-905899-9-5

KLIMEŠOVÁ, Ludmila. *Daňová optimalizace*. Praha: Ústav práva a právní vědy, o.p.s. a European Business School SE, 2018. 274 s. ISBN 978-80-87974-17-9

KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů 2018*. 15. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 544 s. ISBN 978-80-7552-989-3

MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2019*. 29. vyd. Praha: Grada Publishing, 2019. 288 s. ISBN 978-80-271-2274-5

PELC, Vladimír a Petr PELECH. *Daně z příjmů s komentářem 2018*. 17. vyd. Olomouc: ANAG, 2018. 830 s. ISBN 978-80-7554-144-4

PILÁTOVÁ, Jana a kolektiv. *Daňová evidence: komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2016. 335 s. ISBN 978-80-7554-020-1

PTÁČKOVÁ MÍSAŘOVÁ, Petra a Milena OTAVOVÁ. *Daň z příjmů srozumitelně*. 2. vyd. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2018. 168 s. ISBN 978-80-7418-295-2

SKÁLOVÁ, Jana a kolektiv. *Podvojně účetnictví 2018*. 24. vyd. Praha: Grada Publishing, 2018. 192 s. ISBN 978-80-271-0868-8

ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. 128 s. ISBN 978-80-7478-785-0

VYCHOPEŇ, Jiří. *Daň z příjmů 2018*. 14. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 545 s. ISBN 978-80-7598-019-9

### b) Elektronické dokumenty

ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ, ČSSZ. *Informační portál státní správy v oblasti důchodového a nemocenského pojištění*. [online]. ČSSZ [12.4.2019]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/cz/pojistne-na-socialni-zabezpeceni/vyse-a-platba-pojistneho/>

FINANČNÍ SPRÁVA, FS. *Databáze aktuálních tiskových tiskopisů* [online]. FS [20.4.2019]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/danove-tiskopisy/databaze-aktualnich-danovych-tiskopisu>

MINISTERSTVO FINANCÍ, MONITOR. *Informační portál k rozpočtovým a účetním informacím ze všech úrovní státní správy a samosprávy* [online]. MF [9.2.2019]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2018/statni-rozpocet/#rozpocet-prijmy-druhovy>

REVÍRNÍ BRATRSKÁ POKLADNA ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA, RBP. *Formuláře pro OSVČ za rok 2018* [online]. RBP [20.4.2019]. Dostupné z: <https://www.rbp-zp.cz/pro-platce/formulare-ke-stazeni/>

VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA ČESKÉ REPUBLIKY, VZP. *OSVČ – vyměřovací základ a výpočet pojistného osob bez zdanitelných příjmů* [online databáze]. VZP [12.4.2019]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/obzp/vymerovaci-zaklad-a-vypocet-pojistneho>

c) legislativa

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

## **Seznam zkratek**

DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DPH	daň z přidané hodnoty
DZPFO	daň z příjmů fyzických osob
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
ZDP	zákon o daních z příjmů



## Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 7. května 2019

*Bušová Judita*

Bušová Judita



## **Seznam příloh**

Příloha č. 1 – Přiznání k dani z příjmů fyzických osob

Příloha č. 2 – Přehled OSVČ o příjmech a výdajích, úhrnu záloh na zdravotní pojištění